

DAN

DANIËL

Toloi Poħiäp Hlao

Tui häng tolroi bing Israel rä ruai, Daniël yoh jing pô cih rai *söp-hră Daniēl*. Nu cih amäng ronük tordang bing Yehudah hlak tū tolroi tonap-tap pröng gah yū tolroi ngä sat kɔtū-juä mörng sa çō poħtao tuai. Pô cih-hră anai yua hordom tolroi rä ruai häng tolroi poħbuh kiäng pojuh poħtrüt bing anä-plei Israel amäng ronük ūn kiäng kɔ čang-roħmang tui anai: Oi Adai ci poħrai h̄i bing roħ-ayat kɔtū-juä anün laih anün rū-poħdøng glaġi tolroi kɔdruh-kɔang bing anä-plei Oi Adai yoh.

Söp-hră anai horħmāo dua črēk phün: 1) Horħdom tolroi rä ruai kɔ tolroi bing roħ-ayat mä-poħdua ħi Daniël wort-häng bing gojut ūn mörng lön-čar bing għor pô laih anün tolroi bing għor ċa-ħoħ-kornang gut-tui kɔ Oi Adai häng dui-hi kɔ bing roħ-ayat bing għor. Horħdom tolroi rä ruai anai horħmāo truh laih tordang amäng ronük Dēħ-Čar bing Babilon häng bing Persia git-gai. 2) Horħdom tolroi poħbuh yom-pophan Daniël buh, jing horħdom gru-kornal poħroðħah kɔ tolroi bing dēħ-čar tħogħiex dī laih anün räm-rai, čordøng mörng dēħ-čar Babilon yoh tħogħiex dī hlao. Daniël poħbuh laiħ-lui-hlao kɔ tolroi poħtao tuai kɔtū-juä anün ci räm-rai hi laih anün kɔ tolroi bing anä-plei Oi Adai ci dui-hi yoh.

Jar Atüt-Kosem

Daniël häng bing gojut-gøyāo ūn (1:1-6:28)

Tolroi Daniël poħbu (7:1-12:13)

- a. Pă droi hlō-moħnøng (7:1-28)
- b. Triu häng bobe (8:1-9:27)
- c. Ding-korna mörng adai (10:1-11:45)
- d. Ronük horħnäl-tuč (12:1-13)

1

Tolroi Rä Ruai Kɔ Daniël Häng Bing Goyut Nu (1:1-6:28)

Tolroi Poħräm Kɔ Daniël Amäng Čar Babilon

¹Amäng thün tal klāo tordang Yehōyakim jing poħtao Yudah, Nēbukhadnēzar jing poħtao Babilon rai po Yerusalaim häng blaħ-hruä hi plei anün.^a ²Laih anün Yahweh jao

^a1:1 2 Bing Poħtao 24:1; 2 Hră-Ruai 36:5-7.

hĩ Yehôyakim, pøtao Yudah amäng tøngan Nêbukhadnêzar, hröm häng đøđa khul goñam-yua mõng sang yang Oi Adai. Nu mä ba bing moñä hröm häng nu laih anün djä ba khul goñam-yua anün po sang yang-roñbang nu amäng čar Babilon^b kiäng kø pioh amäng sang goñam yang nu anün.^c

³Giöng anün, pøtao Nêbukhadnêzar pođar kø Asphenaz, jing khua pröng hlo hlo kø bing khua-moa amäng sang pøtao nu, ba rai hõdõm bing hlak-ai amäng bing Israel, hlün-moñä nu, jing bing mõng sang-anõ pøtao laih anün sang-anõ khua-moa yoñ, ⁴bing hlak-ai anün jing bing hiam-roñkoi, roñg-i-kohnâo, duñ thâo hräm kø djöp-møta tolroi hräm, duñ djä-pioh hoñdaç hõdõm tolroi hoñmão hoñmû laih, laih anün bu hoñmão tolroi ruă-nuă ôh amäng droi-jan, kiäng kø djö hoñng-poñkä duñ mä bruă amäng sang pøtao. Nu åt khõm poñräm broi bing goñu hõdõm tolroi thâo đök laih anün tolroi thâo čih tui häng boh-hrä bing Babilon mõn. ⁵Pøtao åt pøtä kø bing aräng pioh broi sa črän goñam-þõng häng goñam-moñum nu kø bing goñu rím hrói mõn. Tordoi kø poñräm bing goñu amäng klâo thün, aräng či ba bing goñu rai boi anáp pøtao yoñ kiäng kø mä-bruă.

⁶Amäng bing hlak-ai aräng ruăh anün đøđa åt hoñmão mõn bing hlak-ai mõng anih-lõn Yudah tui anai: Daniël, Hananyah, Misael laih anün Azaryah. ⁷Pô khua pröng anün poñanän kø bing goñu häng khul anän phräo tui anai: Kø Daniël nu poñanän Beltesazzar, kø Hananyah nu poñanän Shadrak, kø Misael nu poñanän Mesak, laih anün kø Azaryah nu poñanän Abednêgô.

⁸Samõ Daniël khüt-khät bu kiäng poñgrí hĩ ôh nu pô häng hõdõm goñam-þõng goñam-moñum pøtao anün; tui anün, nu roñkâo pô khua anün kø tolroi duñ ngä kiäng kø bu poñgrí hĩ ôh nu pô häng hõdõm goñam-þõng anün. ⁹Tordang anün Oi Adai ngä kø khua anün pap kø Daniël laih anün kiäng djru kø nu yoñ, ¹⁰samõ pô khua anün lai kø Daniël tui anai, “Kâo huï biä-mä yoñ kø khua kâo, jing pøtao pröng anün, yuakoñ nu hoñmão poñkä pioh broi laih goñam-þõng goñam-moñum kø bing gih. Tui anün, tordah nu buh bing gih sat hlo hlo kø bing hlak-ai poñkön hröm häng roñük gih, sit nu či čöng hĩ tokuai kâo yuakoñ bing gih yoñ.”

¹¹Giöng anün, Daniël poñhiäp häng pô gak, jing pô khua pröng jao broi wai-lăng bing Daniël, Hananyah, Misael häng Azaryah tui anai, ¹²“Roñkâo kø ih lõng-lăng bë bing goñmoi, jing bing ding-kona ih anai amäng pluh hrói tui anai: Anäm broi kø bing goñmoi goñam-þõng hoget-get ôh roñgiao kø goñam-täm kiäng kø þõng laih anün ia bläng kiäng kø moñum. ¹³Tordoi kø anün, poñmu bë droi-jan bing goñmoi häng bing

^b1:2 Anän poñkön dõng jing Sinar.

^c1:2-4 2 Bing Pøtao 20:17-18; 24:10-16; 2 Hrä-Ruai 36:10; Yesayah 39:7-8.

hlak-ai ƀōng goñam-ƀōng pōtao anūn, laih anūn pha-brōi bě kō ƀing ding-kōna ih anai tui hluai hāng hōget-toloi ih ƀuh yōh.”¹⁴Tui anūn, pō gak anūn tū-u kō tolōi anūn laih anūn lōng-lāng ƀing goñu amāng pluh hrōi yōh.

¹⁵Hōnäl-tuč, tōdang pluh hrōi rōgao hī laih, drōi-jan goñu hiam hloh laih anūn kōjāp-rōjāng hloh kō ƀing hlak-ai pōkōn, jing ƀing ƀōng-huā mōng goñam-ƀōng pōtao brōi yōh.¹⁶Tui anūn, pō gak anūn mā-pōđuaī hī črān goñam-ƀōng goñam-mōñum pōtao hōmāo pōkā brōi laih kō ƀing goñu anūn, samō ū brōi kō ƀing gō kōnōng khul goñam-tām đōč yōh pōala brōi kō hōdōm goñam-ƀōng pōtao anūn.

¹⁷Oī Adai pha-brōi kō pā čō hlak-ai anai tolōi rōgōi laih anūn tolōi thāo-hluh kō djōp-mōta tolōi čih hrā-mōar laih anūn tolōi hrām. Hloh kō anūn dōng, Daniēl āt duī thāo pōblang abih-bang tolōi pōbhū, tolōi rōpōi mōn.

¹⁸Bōi mōng hōnäl-tuč tui hāng pōtao hōmāo pōkōčāh laih kiāng kō ba ƀing hlak-ai anūn mūt, pō khua prōng Asphenaz anūn ba rai ƀing goñu ƀōi anāp pōtao Nēbukhadnēzar yōh.¹⁹Pōtao pōhiāp hāng abih-bang ƀing goñu, samō ū ƀuh ƀu hōmāo hlōi pō ôh amāng ƀing hlak-ai anūn thāo-hluh kar hāng Daniēl, Hananyah, Misael laih anūn Azaryah. Tui anūn, ƀing goñu mūt mā-bruā kō pōtao yōh.²⁰Amāng djōp-mōta tolōi rōgōi laih anūn tolōi thāo-hluh, jing abih-bang mōta-tolōi pōtao tōña kō ƀing goñu, pōtao ƀuh pā čō goñu anūn yōh duī thāo-hluh pluh wōt lu hloh kō abih-bang ƀing pōsēh laih anūn ƀing pōjāo-huč amāng dēh-čar ū.

²¹Giōng anūn, Daniēl āt dō mā bruā amāng sang pōtao anūn hlōng truh thūn tal sa Pōtao Sirus git-gai wai-lāng yōh.

2

Tolōi Pōtao Nēbukhadnēzar Rōpōi

¹Amāng thūn tal dua kō pōtao Nēbukhadnēzar wai-lāng, ū hōmāo khul tolōi rōpōi; tolōi pōmīn ū rūng-rāng biā-mā laih anūn ƀu thāo pīt ôh.²Tui anūn, pōtao iāu ƀing pōsēh, ƀing pōjāo-huč, ƀing pōjāo-ām laih anūn ƀing pōjāo-pōthāo rai kiāng ruai kō ū hōdōm tolōi ū hōmāo rōpōi laih. Tōdang ƀing goñu mūt rai dō-dōng ƀōi anāp pōtao,³pōtao lai kō goñu, “Kāo hōmāo rōpōi sa tolōi rōpōi hāng pōrūng-pōrāng kāo laih anūn kāo kiāng kō thāo hōget tolōi rōpōi anūn kiāng-lai.”

⁴Giōng anūn, ƀing thāo-hluh khul tolōi rōpōi anūn lai-glai kō pōtao amāng tolōi pōhiāp Aramaik, “O’ pōtao āh, jing pō hōdip hlōng-lar! Ruai bě kō ƀing ding-kōna ih tolōi rōpōi anūn laih anūn ƀing gōmōi či pōk-pōblang brōi kō ih yōh.”

⁵Pōtao lai-glai kō ƀing pōjāo-pōthāo anūn tui anai, “Anai jing tolōi kāo hōmāo khūp

ngă khüt-khät laih: Tordah bing gih bu ruai broi ôh kɔ̄ kâo hordom tolroi ropoi kâo laih anün bu pök-pöblang broi ôh, kâo či khät bing gih jing h̄i lu črän laih anün khul sang gih jing h̄i khul b̄ur boh-potâo gluñ-potčah yoh. “Samõ tordah bing gih ruai broi kɔ̄ kâo laih anün pök-pöblang broi tolroi ropoi anün, bing gih či mä-tü mörng kâo khul goñam broi-poyor, goñam-boñi laih anün tolroi poyom pröng. Tui anün, ruai bě kɔ̄ kâo tolroi ropoi anün laih anün pök-pöblang broi kɔ̄ kâo bě.”

⁷Samõ bing goñu lai-glaï kɔ̄ potao dörng tui anai, “Ō potao äh, rokâo kɔ̄ ih ruai broi bě tolroi ropoi anün kɔ̄ bing ding-kona ih anai, tui anün, bing gomoi či pök-pöblang tolroi ropoi anün kɔ̄ ih yoh.”

⁸Giöng anün, potao lai-glaï kɔ̄ bing goñu tui anai, “Sit kâo thâo laih, bing gih kornöng kiäng kɔ̄ potruï hroi möng döç, yuakõ bing gih thâo-krän anai yoh jing tolroi kâo hormâo khüp ngă khüt-khät laih tui anai: ⁹Tordah bing gih bu ruai broi ôh kɔ̄ kâo tolroi ropoi kâo, kornöng tolroi pokohmal döç yoh bing gih či tü. Bing gih hormâo potü-ü laih häng todruä gih kiäng ruai broi kɔ̄ kâo hordom tolroi bu sit laih anün tolroi sat-bai, yuakõ bing gih čang-roñmang kiäng kɔ̄ kâo potplih h̄i. Tui anün, ruai kɔ̄ kâo bě tolroi ropoi anün laih anün kâo či thâo-krän bing gih yoh dui pök-pöblang tolroi ropoi anün kɔ̄ kâo.”

¹⁰Bing pojâo-pothâo anün lai-glaï kɔ̄ potao, “Ō potao äh, bu hormâo hlöi pô ôh amäng lön-torah anai dui lai-glaï kɔ̄ tolroi ih torña anün! Bu hormâo potao pä ôh wört-tordah bing potao pröng laih anün körang hloh či torña kar häng anün kɔ̄ bing potseh, pojâo-huč laih anün kɔ̄ pô pojâo-pothâo. ¹¹Hordom tolroi ih torña anün jing torap biämä. Bu hormâo moñuih hlöi pô ôh dui potordah broi tolroi ropoi anün kɔ̄ potao, samõ kornöng bing yang döç yoh dui, laih anün bing goñu bu hordip amäng töng-krah moñuih-moñam ôh.”

¹²Tolroi anün ngă kɔ̄ potao hil-brük^d laih anün potia hir-här biämä tol ñu potdar bing aräng potdjai h̄i abih-bang bing moñuih rögoi amäng čar Babilon. ¹³Tui anün, tolroi potdar anün potao hormâo čih-potä laih kiäng kɔ̄ potdjai h̄i abih-bang bing rögoi, laih anün aräng ät nao horduh Daniël wört-häng bing goyut ñu kiäng kɔ̄ potdjai h̄i.

¹⁴Tordang Ariok, jing pô khua git-gai bing gak potao, hormâo torbiä nao laih kiäng potdjai h̄i abih bing moñuih rögoi amäng čar Babilon, Daniël yua tolroi rögoi thâo-hluh yoh pothiäp häng ñu. ¹⁵Daniël torña kɔ̄ pô khua anün tui anai, “Yua-hoget potao čih-potä sa tolroi potdar körang-kötít kar häng anün lë?” Tui anün, Ariok potblang hordom tolroi anün kɔ̄ Daniël yoh. ¹⁶Tordang Daniël hormü hordom tolroi anün, bori möng anün

^d2:12: Anai ät jing “hil-brük” moñ.

mōtam ſu nao buþp pøtao laih anün røkåo pøtao kiäng kø pøtruš hroi mōng, tui anün ſu døi pøblang broi tolroi røpøi anün kø pøtao yoþ.

¹⁷Giøng anün, Daniël wøt glaþ kø sang ſu laih anün rä ruai glaþ hødøm tolroi anün kø þing goþut ſu Hananyah, Misael laih anün Azaryah. ¹⁸Ñu poþrüt þing gø kwuþh-røkåo tolroi pap møng Oi Adai pø adai adih kø tolroi høgøm anai, tui anün ſu hæng þing goþut ſu þu či djai hø hrøm hæng abih-bang þing røgøi amæng løn-čar Babilon.

¹⁹Amæng mlam anün yoþ Oi Adai poþrøðah broi tolroi høgøm anün kø Daniël amæng tolroi poþuh. Giøng anün, Daniël boþni-høøc kø Oi Adai pø adai adih tui anai,

²⁰“Boþni-høøc kø anän Oi Adai nanao hløng-lar,
yuakø tolroi røgøi laih anün tolroi døi-køtang jing møng Ñu yoþ.

²¹Ñu poþplih khul hroi mōng laih anün khul boþyan;
Ñu pø døi þing pøtao laih anün poþgluh hø þing pøtao.

Ñu broi tolroi røgøi kø þing thåo-pømøn
laih anün tolroi thåo-hluh kø þing thåo-roðah.

²²Ñu poþrøðah broi hødøm tolroi døläm høgøm;
Ñu thåo høget-tolroi dø amæng tolroi kønäm-mømøt,
laih anün tolroi boþgaþ dø hrøm hæng Ñu yoþ.

²³Kåo boþni-høøc kø Ih, Oi Adai kø þing øi-adon kåo åh:
Ih hømåo broi laih kø kåo tolroi røgøi laih anün tolroi døi-køtang,
Ih hømåo poþrøðah laih kø kåo hødøm tolroi þing gømøi røkåo kø Ih,
laih anün Ih hømåo broi laih kø þing gømøi thåo tolroi pøtao røpøi.”

Daniël Poþblang Tolroi Røpøi

²⁴Giøng anün, Daniël nao buþp Ariok, jing pø khua pøtao hømåo jao laih bruä kiäng kø poðjai hø abih-bang þing moñuih røgøi amæng løn-čar Babilon, laih anün Daniël lai hæng ſu tui anai, “Røkåo kø ih anäm poðjai hø abih-bang þing røgøi amæng løn-čar Babilon. Ba kåo nao kø pøtao bø, laih anün kåo či pøk-poþblang broi tolroi røpøi ſu kø ſu yoþ.”

²⁵Bøi mōng anün mōtam Ariok ba Daniël nao kø pøtao prøng Nebukhadnêzar laih anün lai tui anai, “O pøtao åh, kåo hømåo høduah-þuh laih sa čo amæng þing hlün-mønä møng anih-løn Yudah jing pø døi pøk-poþblang broi kø ih hødøm tolroi røpøi ih anün yoþ.”

²⁶Pøtao torña kø Daniël, anän ſu poðkøn døng jing Beltesazzar, tui anai, “Ih døi mø rä ruai kø kåo hødøm tolroi kåo þuh laih amæng tolroi røpøi kåo laih anün pøk-poþblang

broi?”

²⁷Daniēl lai-glāi tui anai, “Ō p̄tao pr̄ong āh, bū h̄māo p̄o r̄goi, p̄o p̄jāo-hūč, p̄o p̄sēh b̄dah p̄o t̄na-h̄duah m̄ng yang p̄ā oh̄ d̄rī p̄ok-p̄oblāng broī k̄r̄ p̄tao t̄l̄oī h̄gōm ih̄ h̄māo t̄na anūn, ²⁸sam̄k̄r̄n̄g h̄māo sā Ōi Adai am̄ang adai adih̄ d̄ōč yoh̄ jing P̄o d̄rī p̄or̄dah̄ broī khul̄ t̄l̄oī h̄gōm anai. Nū h̄māo p̄or̄dah̄ laih̄ k̄r̄ ih̄, Ō p̄taō āh̄, h̄d̄om̄ t̄l̄oī cī truh̄ am̄ang r̄on̄uk̄ p̄oan̄ap̄. T̄l̄oī r̄op̄oī h̄ang khul̄ t̄l̄oī p̄obuh̄ ih̄ h̄māo laih̄ am̄ang t̄l̄oī p̄om̄in̄ ih̄ t̄danḡ ih̄ d̄ih̄ p̄it̄ jing h̄d̄om̄ t̄l̄oī tuī anai yoh̄:

²⁹“Ō p̄taō āh̄, t̄danḡ ih̄ hlak̄ d̄ih̄ p̄it̄, ih̄ r̄op̄oī naō p̄o khul̄ t̄l̄oī cī truh̄ p̄oan̄ap̄, laih̄ anūn Ōi Adai yoh̄ jing P̄o p̄odah̄ laih̄ broī k̄r̄ ih̄ h̄d̄om̄ t̄l̄oī cī truh̄. ³⁰B̄ō k̄r̄ kāo, t̄l̄oī h̄gōm anai. Nū h̄māo p̄odah̄ laih̄ k̄r̄ kāo, bū dj̄ō yuak̄ō kāo h̄māo t̄l̄oī r̄goī pr̄ong h̄lō k̄r̄ b̄ing m̄nuuih̄ p̄ok̄on̄ hlak̄ h̄odip̄ oh̄, sam̄k̄r̄n̄g tuī anūn yoh̄, Ō p̄taō āh̄, ih̄ d̄rī thāo t̄l̄oī p̄oblāng laih̄ anūn ih̄ d̄rī thāo-hluh̄ h̄get̄-t̄l̄oī h̄māo truh̄ laih̄ am̄ang t̄l̄oī p̄om̄in̄ ih̄.

³¹“Anai-n̄e, Ō p̄taō āh̄, am̄ang t̄l̄oī p̄obuh̄ ih̄, h̄māo sā bōh̄ rup̄ m̄nuuih̄ r̄haih̄, pr̄onḡ, čranḡ b̄ongač̄ laih̄ anūn k̄rip̄-yip̄ biā-m̄ā yoh̄. ³²Ak̄ō rup̄ anūn ar̄anḡ p̄ok̄rā h̄anḡ mah-phūn̄, t̄dā nū laih̄ anūn h̄op̄al̄ nū h̄anḡ amr̄ak̄, ^e k̄oīanḡ nū h̄anḡ duā b̄ē pha-t̄kaī nū h̄anḡ k̄onḡ, ³³khul̄ t̄kaī nū ar̄anḡ p̄ok̄rā h̄anḡ p̄os̄oī, duā pl̄ā t̄kaī nū h̄anḡ p̄os̄oī p̄ok̄lep̄ hr̄om̄ h̄anḡ l̄on̄-kraī. ³⁴T̄danḡ ih̄ hlak̄ d̄ō l̄anḡ, h̄māo sā bōh̄ boh̄-p̄ot̄āo t̄gl̄oh̄ t̄obī, sam̄k̄r̄n̄g bū dj̄ō yua-m̄nḡ t̄ngan̄ m̄nuuih̄-m̄nam̄ oh̄ p̄ot̄gl̄oh̄ h̄ī boh̄-p̄ot̄āo anūn. Boh̄-p̄ot̄āo anūn l̄ē kl̄ā b̄ōī pl̄ā-t̄kaī rup̄ nḡā h̄anḡ p̄os̄oī p̄ok̄lep̄ hr̄om̄ h̄anḡ l̄on̄-kraī anūn p̄očah̄ h̄ī braī yoh̄. ³⁵Giōng anūn, p̄os̄oī, l̄on̄-kraī, k̄onḡ, amr̄ak̄ laih̄ anūn mah anūn p̄očah̄ h̄ī braī m̄ot̄am̄ yoh̄, laih̄ anūn jinḡ h̄ī hr̄up̄ h̄anḡ h̄ok̄am̄ b̄ōī anih̄ p̄rah̄-p̄odaī am̄anḡ b̄oyan̄ phanḡ yoh̄. Anḡin̄ puh̄-p̄ođuāī h̄ī goñū bū pioh̄ glaī sā anih̄ grū-k̄on̄al̄ p̄ā oh̄. Sam̄k̄r̄n̄g boh̄-p̄ot̄āo l̄ē kl̄ā tr̄ūn̄ b̄ōī rup̄ anūn pr̄onḡ tuī jinḡ h̄ī sā boh̄ č̄ū pr̄onḡ laih̄ anūn ḡom̄ h̄ī dj̄op̄-dj̄anḡ l̄on̄-t̄nah̄ yoh̄.

³⁶“Anūn yoh̄ jinḡ t̄l̄oī r̄op̄oī laih̄ anūn r̄ā anaī b̄inḡ ḡom̄oī cī p̄ok̄-p̄oblānḡ nū broī k̄r̄ ih̄ yoh̄. ³⁷Ō p̄taō āh̄, ih̄ jinḡ p̄taō k̄r̄ b̄inḡ p̄taō. Ōi Adai p̄ō adai adih̄ h̄māo broī laih̄ k̄r̄ ih̄ jinḡ p̄taō pr̄onḡ, h̄māo t̄l̄oī d̄rī, t̄l̄oī k̄ot̄anḡ laih̄ anūn t̄l̄oī k̄odrūh̄-k̄ōanḡ; ³⁸am̄anḡ t̄ngan̄ t̄l̄oī d̄rī ih̄ yoh̄ Nū h̄māo jaō laih̄ m̄nuuih̄-m̄nam̄, khul̄ hl̄ō-m̄n̄ōnḡ glaī am̄anḡ d̄anḡ-h̄oma laih̄ anūn khul̄ čim-br̄im̄ h̄anḡ adai. P̄op̄ā anih̄ djuaī-m̄n̄ōnḡ h̄odip̄, Nū h̄māo p̄ojinḡ broī k̄r̄ ih̄ yoh̄ git-gaī abih-banḡ goñū. Ih̄ yoh̄ jinḡ ak̄ō h̄anḡ mah anūn.

^e2:32: Anai āt̄ jinḡ “pr̄ak̄” m̄n̄.

³⁹“Tordoi kɔ ih, či hɔmāo dēh-čar pɔkön dɔng tɔgǔ rai, þu prɔng kɔtang pɔðɔr hāng ih ôh. Tɔ-tui anün dɔng, dēh-čar tal klāo, jing črān hāng kɔng, či git-gai djɔp-djang lõntɔnah yɔh. ⁴⁰Hɔnäl-tuč, či hɔmāo dēh-čar tal pã jing kɔtang hrup hāng pɔsɔi yɔh, yuakɔ pɔsɔi pɔjöh hāng pɔphač hī djɔp-mɔta. Dēh-čar anai jing kar hāng pɔsɔi yɔh pɔrai pɔsān hī khul gɔnam, åt tui anün mɔn, dēh-čar anai či pɔsān hāng pɔjöh hī abih-bang dēh-čar pɔkön yɔh. ⁴¹Ih åt þuh mɔn khul plä-tɔkai laih anün čɔðɛng-tɔkai arāng pɔkra hāng lõn-kraï pɔklep hāng pɔsɔi. Tui anün yɔh, anün jing sa boh dēh-čar hɔmāo pɔčɔlah hī jing lu, samɔ dēh-čar anün či hɔmāo đɔđa tolɔi kɔtang mɔng pɔsɔi amāng anün kar hāng ih hɔmāo þuh laih pɔsɔi pɔklep hröm hāng lõn-kraï anün. ⁴²Hrup hāng khul čɔðɛng-jɔng ngă hāng pɔsɔi laih anün hāng lõn-kraï, åt tui anün mɔn, dēh-čar anün či hɔmāo sa črān jing kɔtang laih anün sa črān jing amuñ rɔhač hī. ⁴³Laih anün kɔnɔng hrup hāng tolɔi ih þuh pɔsɔi pɔklep hröm hāng lõn-kraï anün yɔh, bing anä-plei amāng dēh-čar anün åt či pɔdö lük-läk mɔn laih anün þu či thāo pɔgop glač ôh, kar hāng ih þuh kɔ pɔsɔi pɔklep hröm hāng lõn-kraï anün mɔn.

⁴⁴“Amāng rɔnūk bing pɔtao anün, Oi Adai pɔ adai adih či rü-pɔdɔng ði sa boh dēh-čar þu či räm-rai hī ôh laih anün kòn či lui raih hī loi kɔ bing mɔnuh pɔkön git-gai dēh-čar anün. Dēh-čar anün či pɔrai pɔsān hī abih-bang dēh-čar pɔkön hāng pɔðüt hī abih yɔh, samɔ dēh-čar anün åt či dö dɔnɔng hlõng-lar yɔh. ⁴⁵Anün yɔh jing tolɔi kiäng-laï kɔ tolɔi pɔbhuh ih kɔ sa boh boh-pɔtāo tɔglöh tɔbiä jing hī sa boh čü prɔng samɔ þu djɔ yua-mɔng tɔngan mɔnuh-mɔnam ôh anün. Boh-pɔtāo anün yɔh pɔrai pɔsān hī pɔsɔi, kɔng, lõn-kraï, amräk laih anün mah anün.

“Oi Adai prɔng-prin hɔmāo pɔdah laih kɔ ih hɔdôm tolɔi či truh amāng tolɔi hɔdip pɔanäp. Sit kāo hɔmāo rä ruai laih broi kɔ ih tolɔi rɔpɔi ih anün laih anün åt pök-pɔblang broi kɔ ih mɔn.”

Pɔtao Broi Gɔnam Bɔni Kɔ Daniêl

⁴⁶Giöng kɔ Pɔtao Nêbukhadnêzar hɔmū hɔdôm tolɔi anün, ñu bon kɔkuh-pɔpü þɔi anäp Daniêl laih anün broi kɔ gɔ tolɔi pɔyom hāng pɔðar arāng pɔyɔr sa gɔnam-pɔyɔr laih anün gɔnam bâo-mɔnguï kɔ gɔ. ⁴⁷Pɔtao laï kɔ Daniêl tui anai, “Sit yɔh Oi Adai ih jing Oi Adai kɔ abih-bang bing yang-rɔbæng laih anün Khua Yang kɔ abih bing pɔtao, laih anün jing Pô pɔrɔđah tɔbiä hɔdôm tolɔi hɔgöm, yuakɔ ih duï pɔrɔđah laih hɔdôm tolɔi hɔgöm amāng tolɔi rɔpɔi kāo anün.”

⁴⁸Giöng anün, pɔtao broi Daniêl jing khua mă bruă prɔng laih anün broi lu gɔnam broi-pɔyɔr kɔ gɔ. Nu broi gɔ git-gai wai-läng abih-bang amāng kwar Babilon laih anün åt jing khua kɔ abih-bang bing mɔnuh rɔgoi mɔn. ⁴⁹Hloh kɔ anün dɔng, hāng

toloi Daniēl rōkāo kō pōtao yōh, pōtao broi kō Sadrak, Mesak laih anūn Abednēgō jing khua wai-lāng abih bruā amāng kwar Babilon, tōdang anūn, Daniēl pō āt dō mā bruā amāng kwāl sang pōtao.

3

Rup-Trah Hāng Mah Laih Anūn Anih Apui Hlia Kōtang

¹Pōtao Nēbukhadnēzar pōkra sa boh rup-trah hāng mah, dōng ū glōng nāmpluh haih, tōda ū glōng nām haih, laih anūn ū pōdōng dī rup anūn bōi sa boh anih tōhnā Dura amāng lōn-čar Babilon. ²Giōng anūn, ū iāu rai bing khua kwar-čar, bing khua kwar, bing khua tring, bing khua djru-pōmīn, bing khua djā mūk-dram,^f bing khua phat-kōđi, bing khua git-gai bruā laih anūn abih-bang bing khua-moa pōkōn amāng čar rai kiāng kō pōyōr rup-trah anūn jing rup pōtao Nēbukhadnēzar hōmāo pōdōng dī laih. ³Tui anūn, bing khua kwar-čar, bing khua kwar, bing khua tring, bing khua djru-pōmīn, bing khua djā mūk-dram, bing khua phat-kōđi, bing khua git-gai bruā laih anūn abih-bang bing khua-moa pōkōn amāng čar pōbut glai kō toloī pōyōr rup-trah Pōtao Nēbukhadnēzar hōmāo pōdōng dī laih, laih anūn bing goñu dō-dōng bōi anāp rup anūn yōh.

⁴Giōng anūn, pō lai-pōthāo pōhiāp kraih tui anai, “O’ bing mōnuih, bing kōnung-djuai laih anūn mōnuih-mōnam pōhiāp toloī pōhiāp phara-phara, anai yōh jing toloī pōđar kō bing gih khōm ngā tui: ⁵Bōi mōng bing gih hōmū hōđōm dōnai tōdiāp, đing-klōt, gōng-tra, gōng-trap, gōng-trüng, đing-klōt-dua laih anūn abih-bang djuai dōnai-ayū, bing gih khōm bon kōkuh-pōpū bē kō rup-trah mah anūn jing rup pōtao Nēbukhadnēzar hōmāo pōdōng dī laih. ⁶Hlōi pō bu bon kōkuh-pōpū ôh kō rup anūn, arāng či glōm hī ū mūt amāng sa anih apui hlia kōtang mōtam yōh.”

⁷Hōnūn yōh, bōi mōng bing goñu hōmū hōđōm dōnai tōdiāp, đing-klōt, gōng-tra, gōng trap, gōng trüng laih anūn abih-bang djuai dōnai-ayū, abih-bang bing mōnuih, bing kōnung-djuai laih anūn mōnuih-mōnam pōhiāp toloī pōhiāp phara-phara bon kōkuh-pōpū mōtam kō rup-trah mah Pōtao Nēbukhadnēzar hōmāo pōdōng dī anūn.

Toloi phong-kōđi Kō Klāo Čō Gōyut Daniēl Bu Tui-Gūt

⁸Bōi mōng anūn mōtam, hōmāo bing pojāo-pōthāo mā toloī moyün anai nao pō pōtao kiāng phong-kōđi kō bing Yudah. ⁹Bing goñu ruai hāng pōtao Nēbukhadnēzar tui anai, “O’ pōtao āh, jing pō hōđip hlōng-lar! ¹⁰O’ pōtao āh, ih hōmāo pōđar laih sa toloī

^f3:2: Anai āt jing “kōng-ngǎn” mōn.

pōtā-potān kō tolroi tōdang rīm čō hlōi pō hōmū hōdōm dōnai tōdiāp, ḅing-klōt, gōng-tra, gōng-trap, gōng-trüng, ḅing-klōt-dua laih anūn djōp-mōta dōnai-ayū, ū anūn khōm bon kōkuh-pōpū kō rup-trah hāng mah yōh,¹¹ laih anūn hlōi pō ḫu bon kōkuh-pōpū ôh, arāng či glōm hī ū anūn amāng sa anih apui hlia kōtang yōh.¹² Samō hōmāo ḅing Yudah jing ḅing ih hōmāo broi wai-lāng laih bruā kwar Babilon, anūn jing Sadrak, Mesak laih anūn Abednēgō, jing ḅing ḫu pōdēng tōngia hōmū tui ih ôh pōtao āh. ḅing goñu ḫu bon kō ḅing yang-rōbāng ih ôh, kōn kōkuh-pōpū kō rup-trah mah ih hōmāo pōdōng dī loi.”

¹³Pōtao Nēbukhadnēzar hil pōiā hīr-hār biā-mā laih anūn broi arāng ba rai Sadrak, Mesak laih anūn Abednēgō. Tui anūn, arāng ba rai ḅing klāo anūn bōi anāp pōtao yōh.

¹⁴Pōtao Nēbukhadnēzar tōna kō ḅing goñu tui anai, “Djō mō, O’ Sadrak, Mesak laih anūn Abednēgō, ḅing gih ḫu bon kō ḅing yang-rōbāng kāo ôh laih anūn kōn kōkuh-pōpū loi kō rup-trah mah kāo hōmāo pōdōng dī laih anūn?¹⁵Tui anūn yōh rā anai, tōdang ḅing gih hōmū dōnai tōdiāp, ḅing-klōt, gōng-tra, gōng-trap, gōng-trüng, ḅing-klōt-dua laih anūn djōp-mōta djuai dōnai-ayū, tōdah ḅing gih prap-pre kiāng bon kōkuh-pōpū kō rup-trah kāo pōkra laih, jing hiam yōh, samō tōdah ḅing gih ḫu bon kōkuh-pōpū ôh, kāo či broi arāng glōm ḅing gih mūt amāng sa anih apui hlia kōtang mōtam yōh. Tui anūn, yang pā či duī pōklaiah hī ḅing gih mōng tōngan kāo lē?”

¹⁶Sadrak, Mesak laih anūn Abednēgō lai-glaī kō pōtao tui anai, “O’ pōtao Nēbukhadnēzar āh, ḅing gōmoi ḫu kiāng pōgāl-pōgang kō gōmoi pō ôh bōi anāp ih kō tōhnāl-tōlōi anai.¹⁷Tōdah arāng glōm hī ḅing gōmoi mūt amāng anih apui hlia kōtang anūn, sit O’i Adai, jing Pō ḅing gōmoi kōkuh-pōpū yōh, duī pōklaiah hī ḅing gōmoi mōng anih apui anūn, laih anūn Ņu či pōklaiah hī ḅing gōmoi mōng tōngan ih yōh pōtao āh.¹⁸Samō wōt-tōdah Ņu ḫu pōklaiah ôh, ḅing gōmoi kiāng kō ih thāo, O’ pōtao āh, ḅing gōmoi ḫu či bon kō ḅing yang-rōbāng ih ôh laih anūn kōn kōkuh-pōpū kō rup-trah hāng mah ih hōmāo pōdōng dī anūn loi.”

Pōtao Jao Hī Klāo Čō Gōyut Daniēl Kō Tolroi Djai

¹⁹Tōdang hōmū tolroi anūn, pōtao Nēbukhadnēzar hil hīr-hār biā-mā kō Sadrak, Mesak laih anūn Abednēgō, laih anūn kōnuih ū pōplih hī hāng ḅing gō. Ņu pōdar kō arāng čuh pōhlōr dī apui anūn tōjuh wōt pōiā hloh dōng,²⁰ laih anūn pōkiaō ḅing tōhan kōtang hloh amāng ḅing ling-tōhan ū mā akā hī Sadrak, Mesak laih anūn Abednēgō, laih anūn glōm hī ḅing gō mūt amāng apui hlia kōtang anūn.²¹Tui anūn, ḅing tōhan mā akā hī ḅing gō wōt-hāng abih gōnam čut-hōō ḅing gō kar hāng khul ao-phyung gōñu, sum, muk laih anūn khul sum-ao pōkōn dōng mōn, laih anūn glōm mūt hī amāng anih

apui hlia anün.²²Toloi poetao pochiač nao jač-amač biä-mä laih anün tɔpur-apui poia
biä-mä tol khul jølah apui hlia anün hør pođjai h̄ bing tøhan jing bing mä glöm müt
Sadrak, Mesak laih anün Abednēgō anün,²³ laih anün bing klāo čō anai, åt dō amäng
toloi akä mōn, lë müt amäng tɔpur-apui hlia kɔtang anün.

²⁴Giöng anün, Poetao Nêbukhadnêzar hl̄ing-hl̄ang biä-mä, jač-amač tɔgū laih anün tɔña
kɔ bing khua djru-pođmän ñu tui anai, “Bu djø klāo čō ôh h̄ bing ta akä laih anün glöm
müt amäng apui anün?”

Bing goňu lai-glač, “Djø yøh, O’ poetao åh.”

²⁵Poetao lai døng tui anai, “Läng adih! Kåo buh pă čō røbat töng-krah apui, bu hɔmâo
akä ôh kön hɔmâo tolroi ruä loi, laih anün pô tal pă hrup häng sa čō yang.”

²⁶Giöng anün, Nêbukhadnêzar rai jě bah-amäng anih apui hlia kɔtang anün häng iâu
kraih tui anai, “O’ Sadrak, Mesak laih anün Abednēgō, jing bing ding-kɔna kɔ O’i Adai
Glōng Hloh, tɔbiä bë! Rai po anai bë!”

Tui anün, Sadrak, Mesak laih anün Abednēgō tɔbiä mõng apui yøh.²⁷Abih-bang bing
khua kwar-čar, bing khua kwar, bing khua tring laih anün bing khua djru-pođmän kɔ
poetao rai jum-dar bing gø yøh. Bing goňu buh apui bu ngä sat kɔ droi-jan bing gø ôh,
wøt-tødah sa arät bük bøi akö bing gø apui åt kön hør h̄ loi; khul ao-phyung bing gø
apui bu hør ôh laih anün kön bâo mɔnâo apui loi bøi bing gø.

²⁸Giöng anün, poetao Nêbukhadnêzar lai, “Boñi-høvč kɔ O’i Adai Sadrak, Mesak laih
anün Abednēgō, jing Pô hɔmâo pochiač rai laih ling-jang hiam Ņu kiäng pokläih h̄ bing
ding-kɔna Ņu anai! Bing goňu daö-kɔnang amäng Ņu laih anün bu tui-gut ôh kɔ tolroi
kåo pođar tol tū-ü pošän h̄ tolroi hođip goňu pô yuakø O’i Adai goňu, jing hiam hloh
kɔ tolroi bon bødah kɔkuh-pøpü kɔ bing yang-rođbang.²⁹Tui anün yøh, Kåo pořa kɔ
abih-bang mɔnuih, kɔnung-djuai laih anün mɔnuih hɔmâo tolroi pohiäp phara-phara,
hloï pô pohiäp bruh-møhiäh poködøng glač häng O’i Adai Sadrak, Mesak laih anün
Abednēgō, ñu anün aräng či khät jing h̄ lu čräñ laih anün khul sang ñu či jing h̄ bør
pořa gluh-počah yøh, yuakø bu hɔmâo yang pă ôh duři pokläih h̄ hrup häng anün.”

³⁰Giöng anün, poetao broi Sadrak, Mesak laih anün Abednēgō mä bruä prøng hloh
døng amäng kwar Babilon yøh.

Toloi Nêbukhadnêzar Røpøi Kɔ Sa Phün Køyåo

¹Poetao Nêbukhadnêzar moit tolroi pohiäp gah yü anai kɔ abih-bang bing mɔnuih,
bing kɔnung-djuai laih anün mɔnuih-mɔnam hɔmâo tolroi pohiäp phara-phara, jing

bing ho'dip amăng djöp-djang lön-tønah:

Kwuh-kiăng kɔ̄ bing gih dī-koyar bă-blai!

²Anai jing hiam yoh kɔ̄ kāo kiăng ră ruai kɔ̄ bing gih khul gru-konăl tolroi
mōsēh-mōyang laih anün tolroi mōyang yom-póphan Oi Adai Glōng Hloh
hōmāo ngă broi laih kɔ̄ kāo.

³Yom-póphan biă-mă yoh khul gru-konăl Ņu,
yom-póphan biă-mă yoh khul tolroi mōyang Ņu!
Dêh-čar Ņu jing sa dêh-čar hlōng-lar;
tolroi dui git-gai Ņu át dō nanao amăng abih rōnük.

⁴Kāo yoh, pōtao Nēbukhadnēzar, dō pō sang-pōtao kāo, mōak-mōai laih anün
dī-koyar. ⁵Samō kāo hōmāo sa tolroi rōpōi ngă broi kāo huī-hiūt biă-mă.
Tōdang kāo hlak dih pīt amăng sūng kāo, khul rup laih anün khul tolroi pōbhuh
truh nao pō tolroi pōmīn kāo hāng pōhuī hī kāo. ⁶Tui anün, kāo pōkiaō broi
arāng iāu abih-bang bing rōgōi amăng čar Babilon rai pō anăp kāo kiăng kɔ̄
pōk-pōblang broi tolroi rōpōi anün kɔ̄ kāo. ⁷Tōdang bing pōsēh, bing pojāo-
hūč, bing pojāo-pōthāo laih anün bing tōna-kwuh kɔ̄ yang rai, kāo ruai kɔ̄ bing
goñu kɔ̄ tolroi rōpōi anün, samō bing goñu bu dui pōk-pōblang broi kɔ̄ kāo ôh.
⁸Hōnăl-tuč, Daniēl yoh jing pō kāo pōanān ū Beltesazar tui hāng anăn yang
kāo laih anün hōmāo yang bōngăt bing yang rōgoh-hiam dō hrōm hāng ū; ū
rai bōi anăp kāo laih anün kāo ruai kɔ̄ ū tolroi rōpōi anün.

⁹Kāo laī tui anai, “O’ Beltesazar, khua kɔ̄ bing pōsēh, kāo thāo yang bōngăt
bing yang rōgoh-hiam dō hrōm hāng ih laih anün bu hōmāo tolroi hōget
ôh jing tōnap đoi kɔ̄ ih. Anai yoh jing tolroi rōpōi kāo. Tui anün, pōk-pōblang
ŵu bē broi kɔ̄ kāo. ¹⁰Khul tolroi kāo pōbhuh tōdang kāo hlak dih pīt amăng sūng
kāo tui anai: Kāo lăng, laih anün bōi anăp kāo hōmāo sa bē phūn kōyāo dō-
dōng bōi tōng-krah lōn-tōnah laih anün glōng biă-mă. ¹¹Kōyāo anai čă dī prōng
lahi anün kōtang, laih anün rōdū ū sō adai yoh, tol mōnuih-mōnam mōng
djöp-djang anih amăng lōn-tōnah át dui buh ū mōn. ¹²Khul hla ū jing hiam-rō,
boh-čroh^g ū lu biă-mă, jing gōnam-đōng djöp kɔ̄ abih lōn-tōnah yoh. Gah yū

^g4:12: Anai át jing “boh-troh” mōn.

kɔ̄ kɔ̄yāo anūn hɔ̄mâo tɔ̄ui kɔ̄ tɔ̄pul hlô-mɔ̄nɔ̄ng glai dō pɔ̄dɔ̄i laih anūn khul čim-brím hɔ̄dip ngă hruh amăng khul than kɔ̄yāo anūn. Mɔ̄ng kɔ̄yāo anūn yɔ̄h r̄im djuai-mɔ̄nɔ̄ng dūi hɔ̄mâo gɔ̄nam-þɔ̄ng.

¹³“Amăng hɔ̄dôm tɔ̄lɔ̄i pōbhuh anūn tɔ̄dang kâo hlak ðih amăng súng kâo, kâo lăng þuh þɔ̄i anăp kâo hɔ̄mâo sa čô ding-kɔ̄na, jing pô rɔ̄goh-hiam, trûn rai mɔ̄ng adai adih. ¹⁴Ñu pōhiäp kraih tui anai, ‘Dr̄om bě kɔ̄yāo anūn, tɔ̄loäh h̄i bě khul than ū laih anūn hroč h̄i bě khul hla ū, giöng anūn sai-rai hyu bě khul boh-čroh ū. Broi khul hlô-mɔ̄nɔ̄ng mɔ̄ng gah yû tɔ̄ui ū tɔ̄lhûh ðuāi-kɔ̄dɔ̄p h̄i bě laih anūn broi khul čim mɔ̄ng khul than ū pɔ̄r ðuāi h̄i bě. ¹⁵Samɔ̄ pioh glāi bě tɔ̄pɔ̄ng phûn ū hăng akha ū anūn, akă h̄i bě hăng hr̄e pɔ̄sɔ̄i hăng kɔ̄ng, laih anūn lui raih h̄i bě phûn anūn amăng ðang-hɔ̄ma hɔ̄mâo r̄ok.

““Broi bě mɔ̄nuih anūn hr̄am mɔ̄săh hăng ia-ngom adai laih anūn broi bě ū hɔ̄dip hr̄om hăng khul hlô-mɔ̄nɔ̄ng amăng kɔ̄yāo-pɔ̄tâo þɔ̄i lön-tɔ̄nah anai.

¹⁶Broi bě kɔ̄ tɔ̄lɔ̄i pɔ̄mîn ū pɔ̄plih jing h̄i tɔ̄lɔ̄i pɔ̄mîn hlô-mɔ̄nɔ̄ng, tɔ̄l tɔ̄juh thûn rɔ̄gao h̄i þɔ̄i ū.

¹⁷““Bing ding-kɔ̄na anūn yɔ̄h khûp-ŋă kɔ̄ tɔ̄lɔ̄i anūn, jing bing rɔ̄goh-hiam anūn yɔ̄h pōhiäp pōhaih tɔ̄lɔ̄i klă̄-kɔ̄di anūn. Tui anūn yɔ̄h, abih-bang mɔ̄nuih-mɔ̄nam dūi thâo-krän Pô Glông Hloh yɔ̄h jing Pô git-gai abih-bang dêh-čar mɔ̄nuih-mɔ̄nam. Ñu yɔ̄h jing Pô pha-broi hɔ̄dôm dêh-čar anūn kɔ̄ hlɔ̄i pô Ñu kiă̄ng laih anūn pû dî̄ pô dôč-đač hloh git-gai gah ngõ kɔ̄ hɔ̄dôm dêh-čar anūn.”

¹⁸“Anūn yɔ̄h jing tɔ̄lɔ̄i rɔ̄pɔ̄i Kâo, jing pɔ̄tao Nêbukhadnêzar, hɔ̄mâo laih. Tui anūn, ră̄ anai, O’ Beltesazar, ruai bě kɔ̄ kâo hɔ̄dôm tɔ̄lɔ̄i rɔ̄pɔ̄i anūn kiă̄ng-lāi, yuakɔ̄ þu hɔ̄mâo hlɔ̄i pô rɔ̄goi ôh amăng čar-pɔ̄tao kâo dūi pɔ̄blang tɔ̄lɔ̄i anūn broi kɔ̄ kâo. Samɔ̄ ih dūi yɔ̄h, yuakɔ̄ yang bɔ̄ngat bing yang rɔ̄goh-hiam dō hr̄om hăng ih.”

Daniél Pɔ̄blang Tɔ̄lɔ̄i Rɔ̄pɔ̄i

¹⁹Giöng anūn, Daniél, át hɔ̄mâo anăn pɔ̄kön mɔ̄n Beltesazar, rûng-râng sui þiă̄ laih anūn tɔ̄lɔ̄i pɔ̄mîn ū pōhuï-pɔ̄bral h̄i ū yɔ̄h. Tui anūn, pɔ̄tao lāi kɔ̄ ū tui anai, “O’ Beltesazar, anăm broi tɔ̄lɔ̄i rɔ̄pɔ̄i anūn þôdah tɔ̄lɔ̄i kiă̄ng-lāi anūn pōhuï-pɔ̄bral h̄i ih ôh.”

Beltesazar lāi-glāi tui anai, “O’ khua kâo hɔ̄i, broi bě tɔ̄lɔ̄i rɔ̄pɔ̄i anai truh kɔ̄ bing röh ih laih anūn tɔ̄lɔ̄i kiă̄ng-lāi mɔ̄ng tɔ̄lɔ̄i rɔ̄pɔ̄i anūn truh kɔ̄ bing ayă̄t ih! ²⁰Phûn kɔ̄yāo ih þuh čă̄ dî̄ pr̄oč kɔ̄tang, hɔ̄mâo rɔ̄dû s̄ō adai, abih lön-tɔ̄nah dūi þuh ū, ²¹hɔ̄mâo khul hla hiam-r̄ō laih anūn hăng khul boh-čroh bă̄-blai,

pha-brøi gønam-þøng kø abih-bang, pha-brøi tøui kø khul hlø-mønøng glai, laih anün hømåo khul hrøh čim-brøm amøng khul than ñu anün,²² O pøtao áh, ih yøh jing phøn køyåo anün! Ih hømåo jing hø laih prøng køtang. Tøløi kødrøh prøng-prin ih hømåo prøng dø truh kø adai-røngit laih, laih anün tøløi git-gai ih pølar truh kø khul anih djøp-djang amøng løn-tønah anai.

²³“O pøtao áh, ih þuh sa čø ding-køna, jing pø røgoh-hiam anün, trøn rai møng adai laih anün pøhiøp kraih tui anai, ‘Døm hø bø phøn køyåo anai høng pørai hø, samø pioh glai bø tøpøng phøn ñu høng akha ñu anün, akø hø bø høng hrø pøsøi høng køng, laih anün lui raih hø bø phøn anün amøng ðang-høma hømåo røk. Brøi bø mønuih anün hrøm møsah høng ia-nøgom adai laih anün hødip hrup høng khul hlø-mønøng glai, tøl tøjuh thøn røgao hø þøi ñu.’

²⁴“Anai yøh jing tøløi pøblang, O pøtao áh, anai yøh jing tøløi pøtø Pø Gløng Hlo hømåo pøtø laih kiøng pøkødøng glai høng khua køo jing ih yøh pøtao áh tui anai:²⁵ Arøng či puh-pøðuaí hø ih møng mønuih laih anün ih či hødip hrøm høng tøpul hlø-mønøng glai; ih či þøng røk hrup høng rømø laih anün ih či hrøm-møsah høng ia-nøgom adai yøh. Tøjuh thøn či gøn røgao hø þøi ih tøl ih či thøo-krøn Pø Gløng Hlo yøh jing Pø git-gai wai-løng abih døh-čar mønuih-mønam laih anün Ñu jao brøi hødøm døh-čar anün kø hløi pø Ñu kiøng yøh.²⁶ Tøløi pøðar pioh glai bø tøpøng phøn køyåo wøt-høng khul akha køyåo anün kiøng-laí kø tøløi O’i Adai yøh či rø-pødøng glai døh-čar ih kø ih git-gai wai-løng døng tødang ih thøo-krøn O’i Adai yøh jing Pø git-gai abih-bang løn-tønah.²⁷ Hønün yøh, O pøtao áh, røkøo kø ih møak tø-mø bø tøløi køo djru-pømøn anai: Høngah lui hø bø hødøm tøløi soh ih, ngø bø høget-tøløi jing djø-tøpø, laih anün høngah lui hø bø tøløi sat-þøi ih høng ngø bø hiam-djø kø þøng mønuih arøng køtø-juø. Nøng-ai tødah ih ngø hødøm tøløi djø anün, ih åt či dø-kyøyør tø-tui nanao yøh.”

Tøløi Røpøi Hømåo Krep-Truh

²⁸ Abih-bang tøløi røpøi pøðuh anün truh kø pøtao Nøbukhadnøzar yøh.

²⁹ Amøng pluh-dua blan tødøi kø anün, tødang pøtao hlak røbat þøi bøbøng sang-pøtao amøng løn-čar Babilon,³⁰ pøtao laí tui anai, “Bu djø ôh hø anai yøh jing čar Babilon prøng køo hømåo møn-pødøng dø laih, jing anih dø pøtao, høng tøløi døi køtang køo pø pioh kø tøløi ang-yang kødrøh-køang køo pø?”

³¹ Tødang boh-hiøp ñu åt dø pøhiøp þøi amøng-bah ñu, hømåo sa asøp pøhiøp kraih møng adai adih tui anai, “O pøtao Nøbukhadnøzar, anai yøh jing tøløi

hởmâo pôtă laih kơ ih: Ră anai Kâo mă-pođuař hĭ laih tōlōi duři pôtao măng ih.

³²Kâo či puh-pođuař hĭ ih măng anih mɔnuih-mɔnam hɔdip, tui anün, ih či hɔdip hröm hăng khul hlô-mɔnɔng glai laih anün či ƀörg rök hrup hăng rɔmô yɔh. Tɔjuh thün či găñ rɔgao hĭ ƀɔi ih tɔl ih thāo-krăń Kâo, jing Pô Glông Hloh, jing Pô git-gai wai-lăng abih-bang dêh-čar mɔnuih-mɔnam laih anün Kâo jao broi hɔdôm dêh-čar anün kɔ hlɔi pô Kâo kiăng yɔh.”

³³Blip-blăp mōng anün mɔtam, hɔdôm tōlōi hɔmâo lař laih kɔ pôtao Nêbukhadnêzar krep-truh hĭ. Arăng puh-pođuař hĭ ňu măng anih mɔnuih-mɔnam hɔdip laih anün ňu ƀörg rök hrup hăng rɔmô yɔh. Droi-jan ňu hräm-mɔsăh hăng ia-ngom adai tɔl ƀük ňu čă dī hrup hăng blâo čăng čim s̄ing laih anün khul tɔkâo ňu čă dī hrup hăng tɔkâo khul čim-brim yɔh.

³⁴Bɔi hɔnăl-tuč kɔ tɔjuh thün anün găñ rɔgao hĭ laih, kâo, Nêbukhadnêzar, angak dī mɔta kâo pɔ adai adih laih anün tōlōi pɔmĭn kâo jing glař hiam. Giöng anün, kâo bɔni-hořč kɔ Pô Glông Hloh yɔh. Kâo pɔpü-bɔni kɔ Ņu laih anün pɔuř-pɔang Ņu jing Pô hɔdip hlöng-lar yɔh.

Tōlōi Ņu git-gai wai-lăng jing tōlōi git-gai hlöng-lar;

Dêh-čar Ņu ăt dō nanao amăng abih-bang rɔnŭk.

³⁵Abih-bang mɔnuih-mɔnam amăng lön-tɔnah

yap jing kar hăng đôč-đač yɔh.

Ņu ngă tui hăng tōlōi Ņu mɔak

kɔ ƀing ling-jang adai adih

laih anün kɔ ƀing mɔnuih-mɔnam lön-tɔnah anai.

Bu hɔmâo hlɔi pô ôh pɔkɔng hĭ tɔngan Ņu

ƀôdah lař kɔ Ņu tui anai, “Hɔget-tōlōi Ih hɔmâo ngă laih lě?”

³⁶Bɔi mōng anün mɔn tōlōi pɔmĭn kâo hɔmâo suaih hĭ laih, Oi Adai hɔmâo broi laih kɔ ƀing arăng pɔpü-pɔyom glař kɔ kâo hăng tōlōi kɔdruh-kɔang git-gai dêh-čar kâo. Ɓing khua djru-pɔmĭn, ƀing khua kɔdruh-kɔang kâo jum-mɔak kɔ kâo wɔt glař. Laih anün, arăng pɔkɔjăp glař kâo ƀɔi grê-pɔtao git-gai wai-lăng laih anün kâo jing hĭ yom-pröng hloh kɔ tōlōi git-gai kâo hɔmâo hlâo adih yɔh. ³⁷Tui anün yɔh, ră anai kâo, pɔtao Nêbukhadnêzar, bɔni-hořč, pɔdun dī laih anün pɔuř-pɔang kɔ Pɔtao hăng adai adih, yuakoř rím tōlōi Ņu ngă jing djɔ laih anün abih-bang jɔlan Ņu jing tɔpă-hɔnɔng yɔh. Laih anün, hlɔi pô hɔdip-hɔdɔng amăng tōlōi pɔgao-ang, Ņu duři pɔtrün hĭ pô anün yɔh.

Tolroi Čih Bori poñang

¹Hormâo sa hroi, pøtao Belsazar pök sa tolroi þøng-huă prøng kør sa-ro'bâo čô þing khua kørdrûh-kørang ñu laih anün moñum ia tøpai hröm häng þing goñu. ²Tødang pøtao Belsazar hlak moñum ia tøpai ñu, ñu pøðar kør aräng ba rai khul kørčok laih anün mõng amræk häng mah, jing dram-gønam ama ñu pøtao Nêbukhadnêzar hormâo mä-pøðuaï hí laih mõng Sang Yang amäng plei prøng Yerusalaim. Tui anün, pøtao laih anün þing khua-moa ñu, wøt-häng þing bønai ñu häng þing bønai-hlé ñu kiëng kør duï moñum mõng khul goñam anün yoñ. ³Bori mõng anün moñtam, þing aräng ba rai khul kørčok laih anün mõng amræk häng mah anün, jing dram-gønam pøtao Nêbukhadnêzar mä-pøðuaï hí laih mõng Sang Yang O'i Adai amäng plei Yerusalaim; giöng anün, pøtao, þing khua ñu, þing bønai ñu laih anün þing bønai-hlé ñu moñum mõng khul dram-gønam anün yoñ. ⁴Tødang þing goñu moñum ia tøpai anün, þing goñu bøni-høøç kør þing yang amræk, yang mah, yang kong, yang pøsøi, yang køyåo laih anün yang pøtåo.

⁵Blip-bláp moñtam hormâo khul čøðeng tøngan poðuh-rai kar häng čøðeng tøngan moñuih häng čih bori poñang-çur sang-pøtao jé bori apui-kørðen amäng sang pøtao anün. Pøtao lëng kør čøðeng tøngan anün tødang hlak dö çih. ⁶Bö-møta ñu jing hí þlø laih anün ñu huï-bral biä-mä tol tø-üt ñu tøtø pøpøh häng tødruä jing hí tødu biä-mä yoñ.

⁷Pøtao iåu kraih kiëng kør aräng ba rai þing pojâo-høøç, þing pojâo-poðhâo laih anün þing tøña-kwuñ kør yang laih anün lai kør þing røgoi amäng čar Babilon anün tui anai, "Hloï pô duï dök tolroi çih anün häng ruai kør kâo høget-tolroi kiëng lai, kâo ci broi aräng buh broi kør ñu ao mriah-mølang yom, bák bori tøkuai ñu sa guang mah yom, laih anün ñu ci jing pô khua djä-akö tal klâo amäng dêh-čar anai yoñ."

⁸Giöng anün, abih-bang þing røgoi pøtao müt rai, samø þing goñu þu duï dök ôh hødôm tolroi çih anün laih anün kön duï ruai broi kør pøtao loi høget tolroi anün kiëng kør lai. ⁹Tui anün, Pøtao Belsazar jai huï-bral hlöh døng laih anün bö-møta ñu jing hí þlø hlöh døng yoñ. Bing khua ñu þu thâo pømîn høget kiëng kør ngä ôh.

¹⁰Høbia, jing ami pøtao, hormû asäp pohiäp mõng pøtao laih anün þing khua ñu, ñu müt rai amäng anih þøng-huă anün häng lai tui anai, "O' pøtao, hødip hløng-lar äh! Anäm ih rüng-räng ôh! Anäm huï-bral køtang tol ngä broi kør bö-møta ih jing hí þlø ôh! ¹¹Hormâo sa čô moñuih amäng dêh-čar ih anai, jing pô hormâo yang boñgät þing yang røgoh-hiam dö amäng ñu. Amäng roñük ama ih, aräng thâo-krän ñu anün jing pô duï pømîn døläm, thâo-hluh laih anün røgoi hrup häng þing yang. Ama ih pøtao Nêbukhadnêzar, hormâo pojing laih ñu jing khua djä-akö kør þing posêh, þing pojâo-

huç, bing pojâo-pôthâo laih anün kô bing tøñâ-kwûh yang.¹² Anün jing Daniêl yoħ, jing pô pøtao pøanän Beltesazar, aräng buh ñu hømâo tolroi thâo-pømîn laih anün tolroi thâo-hluh døläm, laih anün tolroi dui pøblang khul tolroi røpøi, pøk-blang tolroi høgom laih anün pøk-yaih hî abih khul tolroi tønap. Iâu rai Daniêl bë, laih anün ñu či ruai broi kô ih hoget tolroi čih anün kiäng-lai yoħ.”

¹³Tui anün, aräng ba rai Daniêl þøi anáp pøtao, laih anün pøtao lai kô ñu, “Ih, Daniêl, jing sa čô amäng bing hlün-mønä ama kâo pøtao Nêbukhadnêzar hømâo ba rai laih møng anih-lön Yudah hă? ¹⁴Kâo hømâo hømû laih yang bøngåt bing yang røgoh-hiam dø hröm häng ih, tui anün, ih hømâo tolroi pømîn døläm, tolroi thâo-hluh laih anün tolroi røgoi. ¹⁵Aräng hømâo ba rai laih bing røgoi laih anün bing pojâo-huç þøi anáp kâo kiäng kô døk tolroi čih þøi pønäng anün laih anün ruai broi kâo hoget tolroi kiäng-lai, samð bing goñu þu dui pøk-pøblang ôh. ¹⁶Samð kâo hømâo hømû laih kô tolroi ih dui hoðuah tolroi kiäng-lai laih anün pøk-pøblang hoðom tolroi høgom tønap. Tødah ih dui døk tolroi čih anün laih anün dui ruai tøbiä kô kâo hoðom tolroi kiäng-lai, kâo či broi aräng buh-høð þøi ih ao-phyung mriah-mølang yom, bæk sa guang mah yom þøi tøkuai ih, laih anün ih či jing khua djä-akö prøng tal klâo amäng dêh-čar anai yoħ.”

¹⁷Giøng anün, Daniêl lai-glař þøi anáp pøtao tui anai, “O' pøtao äh, Ih dui djä-pioh khul goðam broi-pøyor ih anün kô ih pô laih anün broi bë hoðom goðam boñi ih anün kô pô pøkön. Wøt-tødah tui anün, kâo åt či døk tolroi čih anün kô pøtao laih anün ruai broi kô ih hoðom tolroi čih anün kiäng-lai yoħ.

¹⁸“O' pøtao äh, O' Adai Gløng Hloh broi laih kô ama ih pøtao Nêbukhadnêzar tolroi git-gai wai-læng, tolroi yom prøng, tolroi ang-yang laih anün tolroi koðruh-koang.

¹⁹Yuako anih-dö gløng Ñu broi laih kô gø, tui anün, abih-bang mønuih-mønam, bing lön-čar laih anün bing mønuih hømâo tolroi pøhiäp phara-phara huï-hiuït häng pøpü-pøyom kô ñu. Bing hløi pô ñu kiäng kô pødjai, ñu djai yoħ; bing hløi pô ñu kiäng broi hoðip, ñu broi hoðip yoħ; bing hløi pô ñu kiäng pü dî, ñu pü dî yoħ; bing hløi pô ñu kiäng pøtrün hî, ñu pøtrün hî yoħ. ²⁰Samð tødang jua-bøngåt ñu jing hî pøgao-ang laih anün khäng akö, O' Adai mä-pøðuaï hî ñu møng grê-pøtao tolroi dui git-gai ñu wøt-häng tolroi pøpü-pøyom ñu mørn. ²¹O' Adai puh-pøðuaï hî ñu møng anih djuai mønuih hoðip laih anün tolroi pømîn ñu jing hî hrup tolroi pømîn hlô-mønøng yoħ. Ñu hoðip hröm häng tøpul aseh-glai laih anün bøng røk hrup häng rømô; droi-jan ñu hräm-møsäh häng ia-ngøm adai yoħ, tol ñu thâo-krän O' Adai Gløng Hloh yoħ jing Pô gløng hloh git-gai gah ngø kô abih-bang dêh-čar mønuih-mønam laih anün Ñu jao broi khul dêh-čar anün kô hløi pô Ñu kiäng yoħ.

²²“Samð ih jing anä ñu, O' Belsazar, þu połuă-gü hî ih pô ôh, wøt-tødah ih thâo-hluh

laih abih tɔ̄lɔ̄i anün. ²³Hloh kɔ̄ tɔ̄lɔ̄i anün dɔ̄ng, ih hɔ̄mâo ngă laih bruă pɔ̄kɔ̄dɔ̄ng glaĭ hăng Khua Yang pօ̄ adai adih. Ih hɔ̄mâo pօ̄dar laih ƃing arăng ba rai kɔ̄ ih khul kɔ̄čök hăng mō̄ng amrăk mah anün mō̄ng Sang Yang Ņu, laih anün ih, ƃing khua-moa ih, ƃing bɔ̄nai ih laih anün ƃing bɔ̄nai-hle ih mō̄ñum ia tɔ̄pái hăng hɔ̄dôm kɔ̄čök anün. Ih bɔ̄ni-hɔ̄č kɔ̄ ƃing yang amrăk, yang mah, yang kɔ̄ng, yang pօ̄sɔ̄i, yang kɔ̄yâo laih anün yang pօ̄tâo, jing ƃing yang ƃu dūi ƃuh, hɔ̄mă ƃôdah thâo-hluh ôh. Samɔ̄ ih ƃu hūi-pɔ̄pū ôh kɔ̄ Ōi Adai jing Pô djă tɔ̄lɔ̄i hɔ̄dip ih amăng tɔ̄ngan Ņu wɔ̄t-hăng abih-bang khul hɔ̄dră-jɔ̄lan ih mō̄n. ²⁴Tui anün yɔ̄h, Ņu brōi rai čođeng tɔ̄ngan anün čih tɔ̄biă hɔ̄dôm tɔ̄lɔ̄i pɔ̄hiăp anün.

²⁵“Anai yɔ̄h jing tɔ̄lɔ̄i pɔ̄hiăp anün hɔ̄mâo čih laih:

MENE, MENE, TEKEL, UPARSIN^h

²⁶“Anai yɔ̄h jing hɔ̄get khul boh-hiăp anün kiăng-lai:

Mene : Ōi Adai hɔ̄mâo yap laih khul hr̄oi ih git-gai wai-lăng hăng pօ̄đüt h̄i yɔ̄h.

Tekeł : Ņu hɔ̄mâo pɔ̄kɔ̄traō laih ih ƃor̄i gai-pɔ̄kă laih anün hɔ̄duah-ƃuh laih tɔ̄lɔ̄i ih kɔ̄bah.

Peres : Ņu hɔ̄mâo pɔ̄pha h̄i dêh-čar ih laih anün jao brōi h̄i laih kɔ̄ ƃing Mêdi hăng ƃing Persia.”

²⁹Giăng anün, pɔ̄tao Belsazar pօ̄dar kɔ̄ arăng buh-hōô ƃor̄i Daniēl ao-phyung mriah-mołlang yom, băk brōi sa guang mah yom ƃor̄i tɔ̄kuai ū, laih anün pɔ̄haih kɔ̄ ū jing khua djă-akō prōng tal klâo amăng dêh-čar yɔ̄h.

³⁰Amăng mlam anün mɔ̄tam, arăng pօ̄djai h̄i pɔ̄tao Belsazar, jing pɔ̄tao ƃing Babilon anün, ³¹laih anün Darius, ƃing Mêdi yɔ̄h, sua-mă h̄i dêh-čar anün; hlak anün pɔ̄tao Darius hɔ̄mâo nămpluh-dua thün laih.

6

Daniēl Amăng Par Tɔ̄pul Rɔ̄mung-Dǖl

¹Darius mɔ̄ak ruăh-mă sa-rɔ̄tuh duapluhⁱ čō ƃing khua kwar-čar kiăng git-gai djöp anih amăng dêh-čar ū, ²laih anün ū ruăh klâo čō khua pɔ̄ala-pɔ̄tao prōng git-gai gah

^h5:25 Amăng tɔ̄lɔ̄i pɔ̄hiăp Aramaik kiăng-lāi mr̄ō, mr̄ō, tɔ̄lɔ̄i pokotraō laih anün tɔ̄lɔ̄i počorlah.

ⁱ6:1: Anai jing 120.

ngő kօ Եից խա քար-շա անն, սա չօ աման կլա չօ անն յին Դանիէլ յօհ. Եից խա քար-շա անն բա բրա գօն կօ կլա չօ խա քրոն անն յօհ, տու անն, կանգ կօ պօտա եւ հօման քոնցիա հի օհ տօլօի-բրա կօմլա նն. ³Հլակ անն, տօլօի-բրա Դանիէլ նգա հօման պօրօժա կօ տօլօի դվի-յին հլոհ կօ Եից խա քրոն լահ անն Եից քար-շա անն, յուակօ գօ հօման տօլօի քոգօ հլոհ, տու անն պօտա կանգ պիօ գօ վայ-լան աբի-բանց դեհ-շա նն յօհ. ⁴Յուակօ տօլօի անն յօհ, Եից խա քրոն հանգ Եից խա քար-շա անն գիր հօդահ խուլ տօհնալ-տօլօի կանգ կօ փոնգ-կօժի պօկօժօնց գլայ հանգ Դանիէլ աման խուլ բրա նն գիտ-գայ կօնյուկ-կօնա, սամօ Եից գօն եւ դվի հօդահ նգա կար հանգ անն օհ. Եից գօն եւ դվի հօդահ-եւս օհ տօլօի վե-վօ աման նն, յուակօ նն յին պօ լապ կօ ճաօ-կօնանց հանգ եւ հօման տօլօի վե-վօ օհ կօն հօման տօլօի թլէտ-թլօ լօի.

⁵Հօնալ-տւշ Եից մօնուի անն պօլայ հանգ տօդրա տու անա, “Եից տա եւ չի հօդահ-եւս տօհնալ-տօլօի հօգետ օհ կանգ կօ փոնգ-կօժի պօկօժօնց գլայ հանգ պօ Դանիէլ անա, սամօ Եից տա դվի նգա տօլօի անն կօնօնց կօ հօդահ տօհնալ-տօլօի տէկ դյօ հանգ տօլօի յատ Օ՛ Ադա նն ճօճ յօհ.”

⁶Տու անն, Եից խա քրոն հանգ Եից խա քար-շա պօցօյ յին սա ըրպ նաօ բոյ պօտա լահ անն լայ տու անա, “Օ՛ պօտա Դարիոս, հօդիպ հլօնց-լար ահ! ⁷Աբի-բանց Եից խա քրոն ի, Եից խա քար-շա, Եից խա քար, Եից խա դյրո-պօմին լահ անն Եից խա տրին տիւ-ս հրօմ-հօբիտ կանգ րօկա կօ իհ խօմ պօկրա սա տօլօի փիան լահ անն խօմ նգա տու տօլօի փիան անն յօհ. Տու անն, հլօի պօ լայ-լայ կօ Եից յանց թօձահ մօնուի աման կլաուլու հրօի պօանապ, քոնցա կօ տօլօի լայ-լայ կօ իհ պօտա ահ, րօկա կօ իհ բրօի բե արանց գլօմ հի նն անն աման պար րօմոնց-դվլ. ⁸Րա անա, Օ՛ պօտա ահ, կօժօմ բե տօլօի փիան անա լահ անն չիհ պիօ հի բե, տու անն, տօլօի փիան անն եւ դվի պօպլիհ հի օհ տու-հլաւա հանգ խուլ տօլօի յատ Եից Մեծ լահ անն Պերսիա, յին տօլօի եւ դվի հօնցահ լու հի օհ.” ⁹Տու անն, Պօտա Դարիոս չիհ տօբիա տօլօի փիան կանգ պօտա անն յօհ.

¹⁰Տօձահ Դանիէլ հօմի պօտա չիհ տօբիա լահ տօլօի փիան անն, նն գլայ պօ սան նն հանգ նաօ պօ անի գահ նգօ, յին անի հօման խուլ աման-փա պօկ անապ նաօ պօ պլե Երուսալամ. Կլա վօտ աման սա հրօի նն տօ-տօւտ հանգ լայ-լայ, բօնի-հօօշ կօ Օ՛ Ադա նն, կար հանգ տօլօի նն յատ նգա հլա յօհ. ¹¹Գիօնց անն, Եից ըրպ մօնուի անն նաօ հօդահ-եւս Դանիէլ հլակ ճօ լայ-լայ կվայ-րօկա կօ տօլօի դյրո մօնց Օ՛ Ադա նն. ¹²Տու անն, Եից գօն նաօ պօ պօտա լահ անն պօհիա հանգ պօտա կօ տօլօի փիան պօտա չիհ լահ հլա անն տու անա, “Օ՛ պօտա ահ, իհ եւ չիհ տօբիա լահ օհ հա սա տօլօի փիան կանգ կօ պօտա, աման կլաուլու հրօի տօձահ հլօի պօ լայ-լայ կօ Եից յանց թօձահ կօ մօնուի քոնցա կօ իհ, արանց չի գլօմ հի նն անն մստ աման պար րօմոնց-դվլ?”

Պօտա լայ-գլայ տու անա, “Տօլօի փիան կանգ կօ պօտա անն ատ ճօ յա յօհ տու-հլաւա հանգ խուլ տօլօի յատ Եից Մեծ լահ անն Եից Պերսիա, յին տօլօի եւ դվի պօպլիհ օհ.”

¹³Giöng anün, bing goňu lař häng pøtao tui anai, “O’ pøtao äh, Daniêl yoř, jing sa čô amäng bing hlün-mønä mëng anih-lön Yudah, þu kiäng hømû tui ih ôh laih anün ñu þu kiäng ngä tui tolroi phiän ih čih pøtä laih. Ñu åt dö iâu-lař nanao klâo wört amäng sa hrøi.” ¹⁴Tødang pøtao hømû tolroi anün, ñu rüng-räng biă-mä. Ñu høduah hødrä kiäng kø pokläih hí Daniêl laih anün høduah rím jořan hlöng truh kø yang hrøi lě kiäng kø pokläih gð.

¹⁵Giöng anün, bing grup mónuih anün nao poř pøtao häng lař tui anai, “O’ pøtao äh, hødør bë tui häng tolroi juăt bing Mêdi laih anün bing Persia, þu hømâo tolroi pøtä bôdah tolroi køđom pă ôh duři pořplih hí.”

¹⁶Tui anün, pøtao pođar kø aräng ba rai Daniêl laih anün lař häng ñu tui anai, “Røkâo kø O’i Adai ih, jing Pô ih töng-ten mä-bruă kø Ñu, pokläih hí ih!” Laih anün, bing goňu glöm trün gð amäng par rømung-dül yoř.

¹⁷Bing aräng ba rai sa boh boh-pøtâo laih anün gom hí þøi købäng par anün, laih anün pøtao køđom hí købäng anün häng røbuň-køđom ñu pô wört-häng khul røbuň bing khua-moa ñu mõn, tui anün tolroi truh Daniêl þu hømâo hløi pô duři pořplih hí ôh. ¹⁸Laih anün, pøtao wört glař poř sang-pøtao ñu häng ðih pođoi þu børg høget ôh køn røkâo bing mónuih rai pořmøak kø ñu loi, laih anün ñu þu thâo pít ôh.

¹⁹Þøi móguah-úm, pøtao tøgû häng jač-amač nao poř par rømung-dül mótam yoř. ²⁰Tødang ñu rai jë poř par anün, ñu iâu Daniêl häng asäp ruă pran biă-mä tui anai, “O’ Daniêl, ding-køna kø O’i Adai hødip, O’i Adai ih, jing Pô ih töng-ten mä-bruă kø Ñu, duři pokläih hí ih mëng tøpul rømung-dül mð?”

²¹Daniêl lař-glař tui anai, “O’ pøtao, hødip hlöng-lar äh! ²²O’i Adai kâo pořkiař rai laih ling-jang Ñu laih anün pořkøng hí abih-bang amäng-bah tøpul rømung-dül anai. O’ pøtao äh, O’i Adai pořgang kâo yuakø kâo þu hømâo tolroi soh ôh þøi anäp Ñu. Kâo køn ngä tolroi-bruă høget soh loi þøi anäp ih.”

²³Pøtao høk-møak biă-mä häng pođar aräng dui dí Daniêl tøbiä mëng par anün. Laih anün, tødang aräng dui dí Daniêl mëng par anün laih, laih anün þu þuh nam-roka høget ôh þøi drøi-jan ñu, yuakø ñu ðař-kønang kø O’i Adai ñu yoř.

²⁴Giöng anün, pøtao pođar kø bing aräng ba rai bing mónuih phong-køđi soh kø Daniêl laih anün glöm trün hí bing goňu müt amäng par rømung-dül anün, hrøm häng bing anä bønai goňu yoř. Tui anün, hlâo kø bing goňu lě truh kø atur par anün, tøpul rømung-dül køpløng mä hak-børg hí bing goňu laih anün pořjöh hí abih-bang tølang-tøleh goňu yoř.

²⁵Giöng anün, pøtao Darius čih hrä kø abih-bang djuai mónuih, lön-čar, laih anün kø mónuih-mønam hømâo tolroi pořhiäp phara-phara poř djöp-djang anih amäng dêh-čar tui

anai:

“Kwuh-kiang kɔ̄ bing gih đĩ-koyar bă-blai!

²⁶“Kâo čih kɔđom sa tɔlɔi pɔtā kɔ̄ rím tring-trang plei-pla amăng dêh-čar kâo, mɔnuih-mɔnam khöm hui-pɔpū laih anün pɔpū-pɔyom kɔ̄ Oi Adai Daniēl yɔh.

“Nu jing Oi Adai hođip
laih anün Nu dō nanao hlöng-lar;
dêh-čar Nu bu či räm-rai hī ôh
tɔlɔi git-gai wai-lăng Nu bu či abih hī ôh.

²⁷Nu pođkaih hăng ba pođuař hī mɔng tɔlɔi tɔnap;
Nu ngă khul tɔlɔi gru-kɔnăl mɔsêh-møyang
amăng adai-rongit adih laih anün bɔi lön-tɔnah anai.
Nu pođkaih hī laih Daniēl
mɔng tɔlɔi duři tɔpul rɔmung-dūl.”

²⁸Tui anün, Daniēl hođip jođap đĩ-koyar yɔh amăng rɔnük pɔtao Darius laih anün amăng rɔnük pɔtao Sirus, mɔnuih Persia, git-gai wai-lăng.

7

Daniēl Pɔruai Glař Hɔđom Tɔlɔi Pođuh Nu (7:1-12:13)

Tɔlɔi Daniēl Rɔpɔi Kɔ̄ Pă Droi Hlô-Mɔnɔng

¹Amăng thün tal sa rɔnük Belsazar jing pɔtao čar Babilon, Daniēl hɔmâo sa tɔlɔi rɔpɔi, laih anün khul tɔlɔi pođuh anün truh pɔ̄ ňu amăng mlam tɔdang ňu hlak đih amăng sūng ňu. Nu čih pioh tɔlɔi rɔpɔi anün hăng ră ruai kɔ̄ tɔlɔi pođuh anün yɔh.

²Daniēl ruai glař tui anai, “Amăng tɔlɔi pođuh mlam kâo lăng buh, pɔ̄ anün bɔi anăp kâo hɔmâo pă glung angin adai thut pođlăk bɔi jołah ia rɔsī prōng. ³Pă droi hlô-mɔnɔng prōng, hlô anai phara hăng hlô adih, tɔbiă rai mɔng ia rɔsī anün.^j

⁴“Hlô-mɔnɔng tal sa jing hrup hăng sa droi rɔmung-dūl; ňu hɔmâo khul čăng hrup čăng čim sìng. Kâo dō lăng tɔl arăng hek hī khul čăng ňu hăng ba đĩ ňu mɔng lön, tui anün, ňu dō-dōng bɔi dua gah tɔkai hrup hăng mɔnuih, laih anün arăng broi kɔ̄ ňu

^j7:3 Porođah 13:1; 17:8.

hăng sa jua-pōmĭn mōnuih yōh.^k

⁵“Laih anūn pō anūn bōi anăp kāo hōmâo hlō-mōnōng tal dua jing hrup hăng sa droi tōgāo. Ņu dō počēng sa gah, laih anūn ū hōmâo klāo bē tōlang rōsū bōi amăng-bah kōplăh-wăh tōgōi ū. Arăng pōđar kō ū tui anai, ‘Tōgū bōng bē čōđeh añām tōl hrăp!’

⁶“Tōđoi kō anūn, kāo lăng, pō anūn bōi anăp kāo hōmâo sa droi hlō-mōnōng pōkōn dōng jing hrup hăng sa droi dīrāng. Bōi rōng ū hōmâo pă bē čāng hrup hăng khul čāng čim. Hlō-mōnōng anai hōmâo pă boh akō, laih anūn arăng jao broi kō ū tōlōi duī kiăng git-gai wai-lăng.

⁷“Tōđoi kō anūn, amăng tōlōi pōđuh mlam kāo lăng būh pō anūn bōi anăp kāo hōmâo hlō-mōnōng tal pă, jing hlō krip-yip, huī-hiūt laih anūn kōtang-mōyang biă-mă. Ņu hōmâo khul tōgōi pōsōi prōng; ū pōjōh hī hăng lün-bōng añām ū hōmâo mă laih anūn juă gah yū tōkai ū hōget gōnam dō glař. Ņu phara hăng abih-bang hlō-mōnōng hlāo kō ū laih anūn ū hōmâo pluh bē tōki.^l

⁸“Tōđang kāo hlak dō lăng pōmĭn kō hōđōm tōki anūn, pō anūn bōi anăp kāo hōmâo sa bē tōki pōkōn dōng. Tōki anai jing anet laih anūn tōbiă rai mōng tōng-krah khul tōki anūn. Tōki anūn buć hī klāo bē amăng hōđōm tōki hlāo bōi anăp ū. Tōki anūn hōmâo mōta hrup hăng mōta mōnuih laih anūn amăng-bah pōhiăp tōlōi pōgao-pōang yōh.^m

Tōlōi Pōđuh Kō Sa Pō Hōđip Rōnŭk Đūm-Đă

⁹“Tōđang kāo lăng,

“Arăng dap khul grē-pōtao djō amăng anih,
 laih anūn Pō Hōđip Rōnŭk Đūm-Đă adih dō bē.
Ao Ņu kō kar hăng plēr-tōpüng;
 bük bōi akō Ņu kō kar hăng mōrai kō.
Grē-pōtao Ņu hlia tōbiă hăng jołah apui,
 laih anūn khul pong grē anūn jing hăng apui hōr.ⁿ

¹⁰Sa krong-ia apui hlak rō nao,

^k7:4-6 Pōrōđah 13:2.

^l7:7 Pōrōđah 12:3; 13:1.

^m7:8 Pōrōđah 13:5-6.

ⁿ7:9 Pōrōđah 20:4; 1:14.

t̄obiā rai m̄ng gah anāp Ņu.
 Rōbāo-rōbān čō mā-bruā kō Ņu;
 pluh-rōbāo^o wōt pluh-rōbāo^p čō dō-dōng b̄oi anāp Ņu.
 Anih phat-kōđi prap-pre čōdōng laih yōh,
 laih anūn b̄ing khua phat-kōđi pōk khul hōdrōm hr̄a.^q
¹¹“Giōng anūn, kāo āt dō lāng mōn yuakō t̄oki anet anūn pōhiāp t̄oloi pōgao-pōang.
 Tōdang kāo āt dō lāng, arāng pōđjai h̄i hlō-mōnōng tal p̄ anūn laih anūn glōm h̄i droi-jan ū mūt amāng apui h̄ir-h̄är. ¹²Bō kō khul hlō-mōnōng pōkōn anūn, arāng mā-pōđuaī h̄i laih t̄oloi dūi gōnu, samō arāng āt či broi gōnu dūi hōdip truh pō gūl hōmāo pōkā laih yōh.
¹³“Amāng t̄oloi pōđuh mlam kāo lāng b̄uh, b̄oi anāp kāo hōmāo ha čō hrup hāng anā mōnuih, rai amāng kōthul-hiāng adai. Ņu rai jē Pō Hōdip Rōnük Đūm-Đă laih anūn arāng ba rai gōr nao b̄oi anāp Pō Hōdip Rōnük Đūm-Đă anūn.^r ¹⁴Pō Hōdip Rōnük Đūm-Đă anūn jao broi kō ū t̄oloi dūi, t̄oloi ang-yang laih anūn t̄oloi dūi-mōyang glōng hloh; tui anūn, abih-bang mōnuih, b̄ing kōnung-djuai laih anūn mōnuih-mōnam hōmāo t̄oloi pōhiāp phara-phara kōkuh-pōpū kō ū yōh. T̄oloi git-gai wai-lāng ū jing sa t̄oloi git-gai wai-lāng hlōng-lar yōh; anūn jing t̄oloi wai-lāng b̄u či đūt h̄i ôh, laih anūn dēh-čar ū jing sa dēh-čar b̄u či rām-rai ôh.^s

T̄oloi Pōblang Kō T̄oloi Pōđuh

¹⁵“Kāo yōh, Daniēl, juā-bōngăt kāo rūng-rāng biā-mă, laih anūn khul t̄oloi pōđuh truh pō t̄oloi pōmīn kāo laih anūn pōrūng-pōrāng h̄i kāo. ¹⁶Kāo nao jē pō sa čō hlak dō-dōng pō anūn laih anūn tōñā kō ū hōget-t̄oloi kiāng-lař sit amāng abih-bang t̄oloi pōđuh anūn.

“Tui anūn, ū ruai pōk-pōblang broi kō kāo hōđōm t̄oloi anūn tui anai, ¹⁷P̄ a droi hlō-mōnōng prōng jing p̄ čō pōtao či tōgū đī b̄oi lōn-tōnah. ¹⁸Samō b̄ing rōgoh-hiam Pō Glōng Hloh yōh či hōmāo tū-mă dēh-čar b̄u rām-rai anūn nanao; O' sit yōh, truh kō nanao hlōng-lar yōh.”^t

¹⁹“Giōng anūn, kāo kiāng thāo-hluh t̄oloi kiāng-lař sit kō hlō-mōnōng tal p̄ anūn,

^{o7:10:} Anai jing 10,000.

^{p7:10:} Anai jing 10,000.

^{q7:10} Pōrōđah 5:11; 20:12.

^{r7:13} Mathiō 24:30; 26:64; Markōs 13:26; 14:62; Luk 21:27; Pōrōđah 1:7, 13; 14:14.

^{s7:14} Pōrōđah 11:15.

^{t7:18} Pōrōđah 22:5.

jing hlô phara hăng hlô pōkön laih anün hūi-hiūt biă-mă anün, hōmâo khul tōgoi pōsorai laih anün khul tōkâo kōng. Hlô-moñöng anün át pōjöh hăng lün-böng h̄i añäm ñu hōmâo mă mōn laih anün juă h̄i gah yü tōkai ñu hōget añäm dō glai.²⁰Kâo át kiăng thâo kō pluh b̄e tōki b̄oi akö ñu laih anün kō sa b̄e pōkön dōng tōbiă rai, b̄oi anăp tōki anai klâo b̄e amăng khul tōki anün tōbuč h̄i. Tōki anai jing kar hăng kōtang hloh kō khul tōki pōkön laih anün ñu hōmâo khul mōta hăng amăng-bah pōhiäp tōlōi pōgao-pōang mōn.²¹Tōdang kâo lăng, tōki anai pōblah hăng b̄ing rōgoh-hiam hăng blah-düi h̄i hloh kō b̄ing ḡd yōh,^u²²tōl Pô Hōdip Roñük Đûm-Đă rai hăng phat-kōđi djru broi kō b̄ing rōgoh-hiam Pô Glōng Hloh, laih anün mōng pōkočah truh laih kō b̄ing gōnu mă-tū dēh-čar.^v

²³“Moñuih anün pōk-pōblang broi kō kâo tui anai, ‘Hlô-moñöng tal pă jing dēh-čar tal pă či hōmâo rai b̄oi lön-tōnah anai. Ñu či phara hăng abih dēh-čar pōkön laih anün ñu či lün-böng h̄i abih lön-tōnah, juă-jolit b̄oi lön laih anün pōrai h̄i dēh-čar anün yōh.²⁴Pluh b̄e tōki jing pluh čō pōtao či tōbiă rai mōng dēh-čar anün. Tōdoi kō b̄ing gōnu či hōmâo sa čō pōtao pōkön dōng tōbiă rai, phara hăng b̄ing pōtao hlâo kō anün yōh. Ñu či pōglūh h̄i klâo čō pōtao.^w²⁵Ñu či pōhiäp mōhiäh pōkōdōng glai hăng Pô Glōng Hloh, kōtū-juă b̄ing rōgoh-hiam Ñu laih anün gir kiăng pōplih h̄i khul hr̄oi phet hăng khul tōlōi juăt yōh. Arăng či jao h̄i b̄ing rōgoh-hiam kō ñu sa thün, dua thün laih anün sāmkrah thün yōh.^x

²⁶“Giöng anün, khua phat-kōđi pō adai adih či phat-kōđi yōh laih anün či mă pōrai h̄i tōlōi dùi kōtang ñu abih-hlōm yōh.²⁷Tōlōi glōng hloh, tōlōi dùi-møyang hăng tōlōi prōng hloh amăng dēh-čar anün gah yü kō adai-rōngit Oi Adai či jao h̄i kō b̄ing rōgoh-hiam, jing b̄ing ană-plei Pô Glōng Hloh yōh. Dēh-čar gōnu či jing sa dēh-čar hlōng-lar, laih anün abih-bang b̄ing khua djă-akö či bon kōkuh-pōpü tui-gǖt kō Pô Glōng Hloh anün yōh.”^y

²⁸“Anün yōh jing hoñäl-tuč kō tōlōi pōbuḥ anün. Kâo yōh, Daniēl, rüng-răng biă-mă amăng tōlōi pōmīn kâo laih anün bō-mōta kâo pōplih jing h̄i blō, samō kâo djă-pioh hođom tōlōi truh anün kō kâo pô yōh.”

^u7:21 Pōrođah 13:7.

^v7:22 Pōrođah 20:4.

^w7:24 Pōrođah 17:12.

^x7:25 Pōrođah 12:14; 13:5-6.

^y7:27 Pōrođah 20:4; 22:5.

Toloi Daniêl Poðuh Kø Sa Drøi Triu-Tøno Hæng Sa Drøi Bøbe

¹Amæng thün tal klâo rønük poðao Belsazar wai-læng, kâo yøh, Daniêl, hømâo sa tolroi poðuh tødøi kø tolroi poðuh hømâo poðuh-rai laih kø kâo hlâo. ²Amæng tolroi poðuh anai kâo þuh kâo pô dø amæng plei-poñang Susa amæng kwar Elam laih anün kâo hlak dø jø þøi krong Ulai. ³Kâo læng þuh poð anün þøi anáp kâo hømâo sa drøi triu-tøno hæng dua þø tokki gløng, dø-døng jø þøi krong ia anün. Sa þø amæng dua tokki anün jing gløng hloh kø tokki adih samø çø ðøi tødøi. ⁴Kâo læng triu anün tødang nü nûh tokki nü anáp nao poð gah yø, gah duðr laih anün gah thøng. Bu hømâo hlô-mønðng pø ôh duði nûh poðkødøng glai hæng nü laih anün køn hømâo hløi pô duði poðklaïh hø møng tolroi duði-køtang nü loi. Nu ngæ tui hæng nü kiæng laih anün jing prøng biæ-mæ yøh.

⁵Tødang kâo hlak poðmin kø tolroi anün, blip-bláp mótam sa drøi bøbe-tøno tøbiæ rai møng gah yø hæng sa þø tokki prøng køpläh-wäh dua móta nü, gæn nao abih løn-tønah samø þu juæ tøk djø þøi røng løn ôh. ⁶Nu rai anáp nao poð triu-tøno hømâo dua þø tokki, jing triu-tøno kâo hømâo þuh laih dø jø þøi krong anün, laih anün nûh þøi triu anün hæng tolroi hil hør-hær biæ-mæ. ⁷Kâo þuh nü køsung nao poð triu-tøno anün hæng tolroi hil-þruk biæ-mæ laih anün poðjøh høi dua þø tokki triu anün. Triu anün þu hømâo tolroi køtang kiæng poðkødøng glai hæng nü ôh. Bøbe anün nûh hø triu anün røbhø þøi løn hæng juæ þøi triu anün, laih anün þu hømâo hløi pô duði poðklaïh hø triu anün møng tolroi duði-køtang bøbe anün ôh. ⁸Bøbe anün jing hø poðgao-poðang biæ-mæ, samø þøi móng tolroi duði-køtang nü prøng ðøi tui, tokki prøng nü jøh hø laih anün þøi anih jøh anün hømâo pø þø tokki çø ðøi anáp nao poð pø akiæng løn-tønah yøh.

⁹Sa møng pø þø tokki anün tøbiæ rai sa þø tokki anet; blung-hlâo tokki anai çødøng çø ðø anet, samø tolroi duði-køtang nü çø ðø prøng anáp nao poð gah thøng, gah ngø laih anün anáp nao poð Anih Løn Tolroi Buän yøh. ¹⁰Tokki anün çø ðø truh poð bøng ling-tøhan amæng khul adai laih anün gløm trùn ðøðø møng bøng tøhan anün poð løn hæng juæ-jølit þøi bøng goð. ¹¹Nu yap nü pô prøng hrup hæng Khua bøng ling-tøhan anün; nü mæ-pøðuaï hø gønam-poøyør ngæ yang røm hrøi kø Khua anün laih anün poðgløh poðrai hø anih sang yang Khua anün. ¹²Yuako tokki anün ngæ soh poðkødøng glai hæng Oi Adai, aræng jao hø bøng røgoh-hiam wøt-hæng tolroi poøyør gønam ngæ yang røm hrøi broi kø tokki anün. Tokki anün ðø-køyar yøh amæng djøp-møta tolroi nü ngæ laih anün jæm-juæ hø abih tolroi sit yøh.

¹³Giøng anün, kâo hømø sa çø ling-jang hiam poðhiæp hæng sa çø ling-jang hiam poðkøn tui anai, "Høbøn-sui tolroi poðuh anai ci poðkrøp truh hø, anün jing tolroi poðuh

⁷8:10 Pørøðah 12:4.

kɔ̄ tolɔ̄i ngă yang r̄im hr̄oi, tolɔ̄i tɔ̄gū-pɔ̄kɔ̄dɔ̄ng glāi h̄ang Ōi Adai ba rai tolɔ̄i r̄am-rai, laih anün tolɔ̄i jao h̄i sang yang h̄ang b̄ing t̄ohan anün kɔ̄ tolɔ̄i ar̄ang či j̄am-juā h̄i gah yū t̄okai l̄e?

¹⁴Pô ling-jang hiam anün p̄ohiäp h̄ang kâo tui anai, “Amäng dua-r̄bâo klâo-r̄otuh^a kläm laih anün m̄guah; giöng anün sang yang anün ar̄ang či p̄orøgoh glāi d̄øng yøh.”

Tolɔ̄i Pōblang Kɔ̄ Tolɔ̄i Pōbuḥ

¹⁵T̄odang Kâo, Daniēl, hlak l̄ang tolɔ̄i pōbuḥ laih anün gir hōduah kiäng thâo-hluh, p̄ō anün hōmâo sa čô d̄ø-d̄øng b̄oi anäp kâo hrup h̄ang m̄nuh. ¹⁶Laih anün kâo hōmuš sa asäp m̄nuh iâu kraih m̄ng krong Ulai tui anai, “Ō Gabriel, p̄oruai b̄e kɔ̄ m̄nuh anün kɔ̄ tolɔ̄i kiäng-lāi amäng tolɔ̄i pōbuḥ anai.”^b

¹⁷T̄odang Gabriel rai j̄e b̄oi anih kâo hlak d̄ø-d̄øng, kâo hūi-brâl biä-mä laih anün bon kōkuh-p̄opü. Nū p̄ohiäp h̄ang kâo tui anai, “Ō anä m̄nuh hōi, brōi thâo-hluh b̄e hōdôm tolɔ̄i pōbuḥ anün kiäng-lāi kɔ̄ rōnûk hōnäl-tuč.”

¹⁸T̄odang nū hlak p̄ohiäp h̄ang kâo, kâo l̄e amäng tolɔ̄i p̄it-w̄or laih anün b̄ō-mōta aküp b̄oi l̄on. Sam̄ nū t̄ek b̄oi kâo laih anün p̄otogū kâo d̄ø-d̄øng yøh.

¹⁹Nū lāi tui anai, “Kâo či p̄ök-pōblang brōi kɔ̄ ih hōget-tolɔ̄i či truh t̄odoi anai amäng rōnûk Ōi Adai hil hōnäl-tuč, yuakō tolɔ̄i pōbuḥ anai kiäng-lāi kɔ̄ tolɔ̄i pōkočäh kɔ̄ rōnûk hōnäl-tuč yøh. ²⁰Triu-t̄ono ih b̄uh hōmâo dua b̄e t̄oki anün kiäng-lāi kɔ̄ b̄ing p̄otao b̄ing Mêdi h̄ang b̄ing Persia yøh. ²¹B̄obe-t̄ono anün jing p̄otao čar Grek, laih anün t̄oki pr̄ong kōpläh-wäh dua mōta nū anün jing p̄otao tal sa yøh. ²²Pǟ b̄e t̄oki pōala kɔ̄ sa b̄e t̄oki j̄oh anün jing pǟ boh d̄eh-čar t̄obiä rai m̄ng čar tal sa sam̄ bu dūi-kotang hrup h̄ang d̄eh-čar tal sa anün ôh.

²³“Amäng rōnûk hōnäl-tuč kɔ̄ tolɔ̄i b̄ing gōñu git-gai wai-l̄ang, t̄odang b̄ing pōkɔ̄d̄øng glāi h̄ang Ōi Adai hōmâo jing h̄i sat-bai abih-hlom laih, sa čô p̄otao hōmâo b̄ō-mōta kheñ-đet laih anün pleč-oblör yøh či t̄ogū rai. ²⁴Nū či jing h̄i pr̄ong kotang biä-mä, sam̄ bu dj̄ō m̄ng tolɔ̄i dūi-kotang nū pô ôh. Nū či ngă brōi kɔ̄ m̄nuh-m̄nam r̄am-rai pr̄ong biä-mä laih anün či dūi-jing h̄i amäng abih tolɔ̄i-bruă nū ngă. Nū či p̄orai h̄i b̄ing m̄nuh kotang h̄ang b̄ing m̄nuh rōgoh-hiam yøh. ²⁵Nū či ngă brōi kɔ̄ tolɔ̄i pleč-oblör đi-koyar laih anün yap nū pô jing pô glöng hloh. Nū či blip-bláp p̄orai h̄i lu m̄nuh laih anün či pōkɔ̄d̄øng glāi h̄ang pô Khua kɔ̄ b̄ing khua, sam̄ nū či r̄am-rai h̄i bū dj̄ō yua m̄ng t̄ongan m̄nuh ôh.

²⁶“Tolɔ̄i pōbuḥ kɔ̄ hōdôm gōnam-pøyor kläm h̄ang m̄guah hōmâo p̄ök-pōblang

^a8:14: Anai jing 2,300.

^b8:16 Luk 1:19, 26.

broi laih kɔ ih anün či po'krēp truh sit yoħ, samɔ̄ broi kɔ ih djā-pioh hɔgōm bě tolɔi po'buħ anai, yuakɔ ū kiăng-lai kɔ ronük tɔdɔi adih yoħ.”

²⁷Kâo yoħ, Daniēl, gleh-rɔmɔn biă-mă hăng ruă-nuă amăng lu hrɔi. Giōng anün, kâo tɔgū hăng nao ngă hɔdōm bruă-mɔnuă pɔtao hɔmāo jao broi laih kɔ kâo. Samɔ̄ kâo huī-bral biă-mă yoħ kɔ hɔdōm tolɔi po'buħ anün laih anün ħu thāo-hluh hɔget ôh.

9

Daniēl Iāu-Lař Kɔ Bing Ană-Plei Nu

¹Amăng thün tal sa ronük pɔtao Darius, ană ċah-rɔkɔi Ahaswerus, mɔnuh Mēdi, jing pɔtao wai-lăng dēh-čar bing Babilon. ²Amăng thün tal sa anün amăng ronük pɔtao Darius git-gai wai-lăng yoħ, Kâo, Daniēl, hräm thāo-hluh mɔng khul boh-hiäp rɔgoh-hiam tui hluai hăng boh-hiäp Yahweh hɔmāo broi laih kɔ pô-pɔala Yirmeyah kɔ tolɔi plei Yerusalaim dō räm-rai hī či truh kɔ tɔjuhpluh thün yoħ.^c ³Tui anün, kâo wir nao pɔ Khua Yang O'i Adai hăng kwuħ-rɔkâo ħoħi Nu, amăng tolɔi kôm ħoħng-huă, buh aotāo laih anün dō amăng hɔbâo-apui.

⁴Kâo iāu-lař kɔ Yahweh O'i Adai kâo laih anün pɔhaih tolɔi soh tui anai:

“O' Khua Yang hɔi, jing O'i Adai prɔng-prin kɔdruh-kɔang äh, jing Pô djā-pioh tolɔi pɔgop laih anün tolɔi khäp Ih hăng abih-bang bing hlɔi khäp kɔ Ih, laih anün tui-gułt khul tolɔi Ih pɔđar, ⁵bing gɔmɔi hɔmāo ngă soh hăng ngă tolɔi wě-wō laih. Bing gɔmɔi hɔmāo jing laih bing sat-ħai laih anün pɔkɔdɔng glāi hăng Ih; bing gɔmɔi hɔmāo ċuaħ ataih hī laih mɔng khul tolɔi phiän laih anün mɔng khul tolɔi juāt Ih. ⁶Bing gɔmɔi hɔmāo hɔngah hī laih ħu kiăng hɔmū ħoh kɔ bing ding-kona Ih, jing bing pô-pɔala, jing bing pɔhiäp laih amăng anan Ih kiăng pɔkɔđiäg kɔ bing pɔtao gɔmɔi, bing khua gɔmɔi laih anün hăng bing ɔi-adon gɔmɔi, laih anün kɔ abih-bang mɔnuh amăng anih-lōn anün.

⁷“O' Khua Yang hɔi, Ih jing Pô tɔpă-hɔnɔng, samɔ̄ truh kɔ ră anai bing gɔmɔi bă hăng tolɔi mlāo-mlañ. Tolɔi anün jing sit yoħ, yuakɔ bing gɔmɔi ħu dō tɔng-ten hăng Ih ħoh, tui anün, Ih hɔmāo pɔčølah ċuaħ hī laih bing gɔmɔi amăng djöp-djang lōn-čar ataih ħoħda jē, jing bing mɔnuh mɔng anih-lōn Yudah, bing mɔnuh mɔng plei Yerusalaim laih anün abih-bang bing Israel yoħ. ⁸O' Yahweh hɔi, bing gɔmɔi laih anün bing pɔtao gɔmɔi, bing khua gɔmɔi laih anün bing ɔi-adon gɔmɔi hɔmāo bă hăng tolɔi mlāo-mlañ yuakɔ bing gɔmɔi

^c9:2 Yirmeyah 25:11; 29:10.

hormâo ngă soh pokodđng glař laih häng Ih. ⁹Yahweh O'i Adai gomoi hoi, Ih jing Pô bă häng tolroi pap laih anün tolroi pap-broi, wört-todah bing gomoi hormâo pokodđng glař laih häng Ih. ¹⁰Bing gomoi hongah bu kiäng tui-gut kɔ Ih ôh hlâo adih, O' Yahweh O'i Adai gomoi hoi, laih anün hongah bu kiäng djä-pioh ôh khul tolroi juät Ih, jing khul tolroi Ih hormâo pha-broi laih kɔ bing gomoi mörng bing ding-kona Ih, jing bing pô-pöala anün. ¹¹Abih-bang bing Israel hormâo ngă pögao hî laih tolroi juät Ih laih anün hormâo duař ataih hî laih, laih anün hormâo hongah hî laih bu kiäng tui-gut Ih ôh.

“Hornün yoh, O' O'i Adai äh, khul tolroi hotom-päh häng khul tolroi buän asät hormâo čih pioh laih amäng Tolroi Juät Môseh, jing ding-kona Ih anün, hormâo lë laih bori bing gomoi, yuakɔ bing gomoi hormâo ngă soh pokodđng glař laih häng Ih. ¹²Ih hormâo pokrëp truh hî laih hordom boh-hiap Ih hormâo pohiap pokodđng glař laih häng bing gomoi laih anün häng bing khua djä-akö gomoi todang Ih ba rai tolroi räm-rai pröng bori bing gomoi. Ih hormâo pokohmal hî laih plei Yerusalaim kottang biä-mä tol bu hormâo plei pä ôh hormâo tolroi truh hrup häng anün. ¹³Kar häng tolroi Môseh čih laih amäng Tolroi Juät nu, abih-bang tolroi räm rai anün hormâo truh laih bori bing gomoi, samö bing gomoi hongah bu kiäng horduah pömøak kɔ Ih ôh, O' Yahweh O'i Adai äh, laih anün bu kiäng duař ataih hî ôh mörng khul tolroi soh kiäng kɔ hormü tui tolroi sit Ih. ¹⁴O' Yahweh O'i Adai gomoi hoi, Ih bu kï-kö ôh ba rai tolroi räm-rai bori bing gomoi ôh, yuakɔ Ih jing Pô topä-honđng amäng abih-bang tolroi-bruă Ih ngă, samö bing gomoi yoh jing bing hongah bu kiäng tui-gut ôh kɔ Ih.

¹⁵“Rä anai, O' Khu Yang O'i Adai gomoi hoi, jing Pô ba töbiä laih bing anä-plei Ih mörng čar Èjip häng sa hörpäl tongan duri-kottang, laih anün ät jing Pô pojing kɔ Ih pô sa boh anän hing-ang ät dö truh kɔ rä anai, bing gomoi hormâo ngă soh laih anün hormâo ngă laih tolroi wë-wö. ¹⁶O' Khu Yang hoi, rökåo kɔ Ih ngă bë tui häng abih-bang tolroi-bruă topä-honđng Ih laih anün anäm hil poiä hir-här dörng tah kɔ plei Yerusalaim, jing plei Ih, jing plei bol-čü^d rogothiam Ih anün. Khul tolroi soh gomoi häng khul tolroi wë-wö bing oï-adon gomoi hormâo ngă laih yoh tol bing lön-čar jum-dar djik-djak kohak-kochuh kɔ plei Yerusalaim laih anün kɔ bing anä-plei Ih.

¹⁷“Rä anai, O' O'i Adai gomoi hoi, rökåo kɔ Ih pođing hormü bë hordom tolroi kwüh-rokåo iâu-pöala mörng ding-kona Ih anai. Yuakɔ anän Ih yoh, O' Yahweh

^d9:16: Anai ät jing “bul čü” mörn.

hơi, rõkâo kơ Ih rÿ-pôdõng glai bě anih Sang Yang Ih, jing anih hõmâo räm-rai laih hlâo anün.¹⁸Pôdõng tøngia bě, O’ Oi Adai hơi, laih anün hõmû bing gõmøi bě, rõkâo kơ mota Ih lăng bě kơ tolroi räm-rai plei anün, jing plei hõmâo anän Ih. Bing gõmøi bu kwuh-rökâo mõng Ih yuakø bing gõmøi jing bing tøpä-hõnõng ôh, samõ yuakø tolroi pap-kháp prõng Ih yøh.¹⁹O’ Khua Yang hơi, rõkâo kơ Ih hõmû bě! O’ Khua Yang hơi, pap-brøi bě! O’ Khua Yang hơi, hõmû häng ngã bě! Yuakø anän Ih yøh, O’ Oi Adai kâo hơi, anäm dö akaih ôh, yuakø plei Ih laih anün anä-plei Ih hõmâo anän Ih yøh.”

Gabriel Pøblang Tolroi Laï-Lui-Hlâo

²⁰Kâo át hlak dö iâu-laï, pøhaih tolroi soh kâo laih anün tolroi soh bing anä-plei Israel kâo, laih anün rõkâo kơ Yahweh O’i Adai kâo kiäng kơ rÿ-pôdõng glai anih bôl-čü røgoh-hiam Nu. ²¹Tødang kâo át hlak dö iâu-laï, Gabriel, jing pô kâo hõmâo buh laih amäng tolroi pøbuh hlâo adih, blip-bláp rai pø kâo amäng mõng çuh gønam-pøyor ngã yang kläm.^e ²²Nu pök-pøblang kơ kâo tui anai, “O’ Daniël, rä anai kâo hõmâo rai laih kiäng djru brøi kơ ih thâo-hluh tolroi laï-lui-hlâo anün. ²³Bøi mõng tødang ih čodõng iâu-laï, O’i Adai brøi laih kơ ih tolroi laï-glaï, jing tolroi kâo hõmâo rai laih kiäng laï-pøthâo kơ ih, yuakø ih jing pô Nu kháp biä-mä. Tui anün yøh, kosem-pømín bě tolroi pøhiäp anün laih anün brøi thâo-hluh bě tolroi pøbuh anün:

²⁴“Tøjuhpluh wört øtøjuh thün jing khul hrøi mõng O’i Adai hõmâo pøkä laih kiäng kơ pørøngai hí bing anä-plei ih laih anün plei røgoh-hiam ih anün mõng tolroi pøgao-ang soh-sat. Nu či pap-brøi tolroi soh laih anün či ba rai tøpä-hõnõng hlöng-lar, tui anün, tolroi pøbuh laih anün tolroi laï-lui-hlâo anün či krep truh hí, laih anün kiäng kơ iâu-laï pøyor pøkø glai anih røgoh-hiam anün yøh.

²⁵“Broi kơ ih thâo-krän häng thâo-hluh bě kơ tolroi anai: Čodõng mõng hrøi mõng hõmâo čih pøtä laih kiäng pøkra rÿ-pôdõng glai plei Yerusalaim hlöng truh kø Pô Messiah jing Pô Khua djä-akö rai, či hõmâo øtøjuh wört øtøjuh thün laih anün nãmpluh-dua wört øtøjuh thün yøh. Aräng či man-pôdõng glai plei Yerusalaim häng khul jołan wört-häng khul kôđong-køjäp, samõ či truh amäng rønük rüng-räng yøh. ²⁶Tødøi kø nãmpluh-dua wört øtøjuh thün anün, aräng či pødjai hí Pô Messiah laih anün bu či hõmâo tolroi hoget-get ôh. Bing mørnuih lõm kø pô khua röh-ayät či rai pørai hí plei anün laih anün Sang Yang anün. Tolroi hõnäl-tuč anün či truh hrup häng ia-lingen tui anai yøh: Tolroi pøblah-ngã laih anün tolroi räm-rai át hõmâo nanao truh kø hõnäl-tuč, yuakø anün jing tolroi O’i Adai hõmâo jao brøi laih. ²⁷Pô khua anün či pøkøjäp sa tolroi

^e9:21 Luk 1:19, 26.

pøgop hæng lu mørnuih amæng tøjuh thün. Laih anün tødang sámkrah tøjuh thün anün røgao hí, ñu či pøðüt hí tøloi ngă yang čuh laih anün tøloi pøyor goñam-pøyor. Giøng anün, pô khua blah-juă anün pødøng dí sa boh rup grí-grañ hoðbak-drak^f biă-mă amæng Sang Yang plei Yerusalaim, jing þøri anih gløng hloh amæng Sang Yang yøh, laih anün rup grí-grañ anün át či dø dønøng þøri anih anün tol pô khua pioh anün räm-røngiă hí tui hæng tøloi Oi Adai hoñmåo prap-rømet laih brøi kø ñu.”^g

10

Tøloi Daniêl Poðuh Kø Sa Čô Ding-Køna

¹Amæng thün tal klâo rønük poðtao Sirus git-gai wai-læng dêh-čar Persia, Oi Adai pøroðah sa tøloi truh kø Daniêl, jing pô hoñmåo anän poðkön døng Beltesazar. Tøloi truh amæng tøloi pøroðah anün jing sit laih anün koçrâo kø sa tøloi poðblah prøng, samø tøloi thâo-hluh kø tøloi truh anün rai po ñu amæng sa tøloi poðuh yøh.

²Bøi móng anün, kâo yøh, Daniêl, čok-hia amæng klâo hrøi-köm møtam. ³Tødang amæng móng anün, kâo þu þørg gønam hoðget-get ôh jing gønam-þørg hiam hloh, tøðong-bah kâo þu tæk djø añäm-mønøng þôdah ia boh-koðâo ôh, laih anün kâo þu yua jrao-pik ôh tol røgao hí klâo hrøi-köm yøh.

⁴Bøi hrøi tal duapluh-pä blan tal sa amæng thün anün møn, tødang kâo hlak dø-døng þøi hæng ia krong prøng Tigris, ⁵kâo angak læng dí laih anün po anün þøi anáp kâo hoñmåo sa čô mørnuih hoð sum-ao hæng bønäl blâo-þlî, hæng čut sa boh dræng-koïæng hiam hæng mah-phûn jum-dar koïæng ñu.^h ⁶Droï-jan ñu bøngač hrup hæng boh-poðtâo yom bêril, þo ñu bøngač hrup hæng koðlæ klæ, møta ñu hrup hæng khul joðlah apui-arøk, hopal tøngan hæng potih tøkai ñu bøngač hrup hæng kong poïa bang tøbiæ, laih anün asæp hiæp ñu hrup hæng dønai sa phung mørnuih lu ur-dreo.

⁷Kønøng hojæn kâo yøh, Daniêl, jing pô þuh tøloi poðuh anün. Bing mørnuih hrøm hæng kâo þu thâo þuh ôh tøloi poðuh anün, samø þing goñu huï-bral biă-mă, tui anün, þing goñu ðuaï hæng poððop hí goñu pô yøh. ⁸Tui anün, kønøng hojæn kâo ðôc dø po anün laih anün kâo læng poñen þøi tøloi poðuh anün yøh. Kâo þu hoñmåo pran køtang døng tah, þo kâo jing hí þlð hrup hæng mørnuih djai yøh laih anün kâo þu hoñmåo pran-døng tah. ⁹Giøng anün, kâo hoñmø mørnuih anün pohiæp, laih anün tødang kâo hoñmø ñu pohiæp, kâo lë hí amæng tøloi pít-wør laih anün þo-møta kâo aküp þøi lön

^f9:27: Anai át jing “hoðbak-jrak” mørn.

^g9:27 Daniêl 11:31; 12:11; Mathio 24:15; Markôs 13:14.

^h10:5-6 Pøroðah 1:13-15; 2:18; 19:12.

yōh.

¹⁰Hormâo sa bě tøngan ték bøi kâo häng rü-pødøng dí kâo tødang tøngan häng tøt kâo át dø tøtuš mørn. ¹¹Nu lai, “O’ Daniêl, jing pô O’i Adai khäp biä-mä, broi kø ih køsem-pømín poñen bě hødøm boh-hiäp kâo či pohiäp häng ih anai, laih anün tøgü bě, yuakoš rä anai O’i Adai hormâo poškiaö laih kâo rai po ih.” Tødang ñu hlak pohiäp häng kâo hødøm tøloi anün, kâo tøgü häng tøloi tøtuš-tøtøng yoh.

¹²Giöng anün, pô anün lai døng, “O’ Daniêl, anäm huš ôh. Yuakoš čødøng møng hrøi tal sa tødang ih pioh tøloi poñin ih kiäng mä-tü tøloi thao-hluh laih anün pošluä-gü ih pô bøi anáp O’i Adai ih, Nu hormâo hormü laih hødøm tøloi iåu-laï ih anün. Tui anün, kâo hormâo rai laih kiäng lai-glaï kø hødøm tøloi ih iåu-laï anün yoh. ¹³Samø khua dêh-čar Persia poškodøng glaï laih häng kâo amäng duapluh-sa hrøi. Giöng anün, Mikhaël, jing sa čô khua kø bing khua, rai djru kâo yuakoš poštao dêh-čar Persia poškodøng hí kâo po anün. ⁱ ¹⁴Rä anai kâo hormâo rai laih kiäng pök-poølang broi kø ih hoget-tøloi či truh kø bing anä-plei ih poanáp anai, yuakoš tøloi poøuh anai kiäng-laï kø roñük aka truh poanáp yoh.”

¹⁵Tødang ñu hlak pohiäp hødøm tøloi anün häng kâo, kâo aküp akø kâo lëng trün po lön laih anün bu thao pohiäp hoget-get ôh. ¹⁶Giöng anün, pô ling-jang hrup häng moñuih anün ruaih bøi tøbøng kâo, laih anün kâo ha amäng-bah kâo čødøng pohiäp yoh. Kâo pohiäp häng pô dø-døng bøi anáp kâo tui anai, “O’ khua kâo høi, kâo jing hí ruä-roñgot yuakoš tøloi poøuh anün yoh laih anün kâo bu hormâo pran-dan døng tah.

¹⁷O’ khua kâo høi, hiüñ-pä kâo, ding-køna ih anai, duri pohiäp häng ih lë? Tøloi køtang kâo abih hí laih laih anün kâo kën duri suä-jua loi.”

¹⁸Giöng anün, døng, pô ling-jang hrup häng moñuih anün ték bøi kâo häng poškøtang broi kø kâo. ¹⁹Nu lai tui anai, “O’ Daniêl äh, O’i Adai khäp biä-mä kø ih, anäm huš ôh, dø roñük-roñua bě laih anün dø køjäp-køtang bě!”

Tødang ñu pohiäp häng kâo, kâo hormâo glaï tøloi køtang häng lai häng ñu tui anai, “Pohiäp bě, O’ khua kâo høi, yuakoš ih hormâo poškøtang broi kø kâo laih.”

²⁰Tui anün, ñu lai, “Ih thao-krän mør, yua-hoget kâo hormâo rai laih po ih lë? Bu sui ôh, kâo či wøt glaï poølah häng khua čar Persia, laih anün tødang kâo duař hí laih, khua čar Grek yoh či rai. ²¹Samø blung-hlão kâo či rä ruai kø ih hoget-tøloi aräng čih laih amäng Hødrøm-Hrä Tøloi Sit. Sit yoh bu hormâo hloï pô ôh djru kâo poølah häng bing goñu, kønøng kø Mikhaël, jing khua ih anün yoh, djru kâo.

¹Bơ kơ kâo, amăng thün tal sa rønük pøtao Darius jing mørnuih Mêdi git-gai wai-lăng, kâo tøgû kiăng güm-djru hăng pøgang broi Mikhaël yøh.

Bing Pøtao Gah Thụng Laih Anün Gah Dұr

²“Tui anün yøh ră anai, kâo ră ruai kơ ih hødôm tøloi sit tui anai: Hømâo klâo čô pøtao døng či tøbiă rai mødng čar Persia, laih anün pøtao tal pă tøbiă rai, jing pô pødrøng hloh kơ abih-bang bing pøtao hlâo kơ ſnu. Tødang ſnu hømâo mă-tü laih tøloi duï-køtang ſnu mødng mûk-dram ſnu, ſnu či počüt-pøſur r m čô tøgû-pøkødøng gla  hăng d h- ar Grek yøh. ³Laih anün hømâo sa čô pøtao-prøng-køtang či tøbiă rai, jing pô či git-gai wai-lăng hăng tøloi duï-køtang prøng-prin laih anün ng  tui hăng tøloi ſnu kiăng yøh. ⁴Tødoi kơ ſnu hømâo tøbiă rai laih, d h- ar ſnu či počah pøk h-pøpha h  an p nao tui hăng pă aki g l n-tønah. Bing pøtao tøbiă rai tødoi kơ ſnu  u dj r m dng k nuning-djuai ſnu ôh laih anün bing pøtao anün k n hømâo tøloi duï wai-lăng kar hăng ſnu hømâo loi, yuak  d h- ar ſnu či r m-r ngi  h  laih anün bing pøtao pøk n mă-t  h  d h- ar ſnu anün yøh.

⁵“Pøtao gah th ung^j či jing h  k tang, sam  či hømâo sa čô amăng khua pr ng git-gai ſnu yøh či jing h  k tang hloh k  ſnu, laih anün g  či wai-lăng d h- ar g  p  hăng tøloi duï-k tang pr ng yøh. ⁶Tødoi k  anün bi  th n, pøtao gah th ung hăng pøtao gah d r^k pojing h  g p-djru hăng t dru . An  dra pøtao gah th ung či nao p d  hăng pøtao gah d r ki ng pojing bing g p-djru, sam  t l i pojing bing g p-djru anün  u d  k j p sui ôh, tui anün, ar ng či p djai h  d ah-k m i anün hr m hăng r k i ſnu, an  ſnu laih anün abih-bang bing ding-k na jing bing nao hr m hăng ſnu m n.

⁷“T doi k  anün, hømâo sa čô amăng k nuning-djuai d ah-k m i anün či jing pøtao. Ŧnu či k sung-blah bing ling-t han pøtao gah d r laih anün m t amăng khul k d ng-k j p pøtao anün. Ŧnu či blah pøk d ng gla  du -h  hăng bing ling-t han pøtao anün yøh. ⁸ nu  t i m  gla  h d m bing yang-ro  ang go nu, an  jing h d m r p-trah ng  hăng p s i laih an n dram-go nam mah hăng amr k, gi ng an n, Ŧnu ba gla  po   ar  jip. H m o sui th n bi  t doi k  anün, Ŧnu  u k sung-blah ôh p tao  ar gah d r. ⁹Gi ng an n, p tao gah d r či w ng-blah l n- ar p tao gah th ung, sam  bing go nu či k d n- du i gla  h  po   ar go nu p . ¹⁰Bing an  d ah-r k i p tao gah d r anai či príp-pre k  t l i p bl h laih an n i u p but gla  sa grup bing ling-t han pr ng bi -m . Bing go nu či m t nao hr p hăng ia-  ng pr ng  u th o p g n yøh, laih an n k sung-blah truh po  k d ng-k j p p tao gah th ung yøh.

^j11:5 Ki ng-la  k  p tao l n- ar  jip.

^k11:6 Ki ng-la  k  p tao  ar Siria.

¹¹“Giöng anün, pøtao gah thüng či køsung-tøbiä häng tøloi hil biä-mä laih anün pøblah häng pøtao gah dýr, jing pô pøbut glai lu ling-tøhan, samø pøtao gah thüng či duï-hi yoh. ¹²Tødang ñu hømåo mä laih bing tøhan-mønä anün, pøtao gah thüng či pøgao-pøang biä-mä laih anün či pødjai hí lu røbåo čô, samø ñu þu či duï-hi nanao ôh. ¹³Yuakø pøtao gah dýr či pøbut glai bing ling-tøhan pøkön døng, lu hloh kø bing ling-tøhan ñu hlåo kø anün. Tødoi kø anün biä thün, ñu či pøbut glai häng sa grup ling-tøhan prøng biä-mä häng hømåo djøp goñam pøblah yoh.

¹⁴“Amäng hroï mõng anün, či hømåo lu mønuh tøgù-pøkødøng glai häng pøtao gah thüng. Bing tøgù-pøkødøng amäng anä-plei ih pô åt či tøgù-pøkødøng glai mørn či djø pøkrëp tui hrup häng tøloi pøbu häng goñu yoh, samø þu hømåo tøloi duï-hi ôh.

¹⁵Giöng anün, pøtao gah dýr či rai pødøng dí khul bønø køsung-blah laih anün či mä hi sa boh plei kødøng-køjäp. Bing ling-tøhan gah thüng þu či duï blah glai ôh; wøt-tødah bing tøhan køtang goñu åt kön hømåo tøloi køtang kiäng pøblah loi. ¹⁶Pô wøng-blah anün či ngä tui häng tøloi ñu kiäng yoh laih anün þu hømåo hloï pô ôh duï dø-døng kiäng pøkødøng glai häng ñu. Ñu či blah-mä Anih-Løn Tøloi Buän laih anün abih-bang mønuh amäng anih-løn anün či dø pø gah yü tøloi duï ñu yoh. ¹⁷Pøtao anün prap-pre či rai häng tøloi køtang abih-bang bing ling-tøhan ñu yoh. Tui anün, kiäng kø pørai hí løn-çar røh-ayät ñu jing pøtao gah thüng anün, ñu pøjing bing gøp-djru häng gø laih anün broi kø gø anä dra ñu pødø kiäng kø pørai hí dêh-çar gø, samø bruä moñeč ñu anün þu djru kø ñu duï-jing hí ôh. ¹⁸Giöng anün, ñu či wir mä khul løn-çar køtuai høng-ia røsø laih anün mä-tü lu løn-çar pø anün. Samø hømåo sa čô khua git-gai tøhan tuai či blah duï-hi kø ñu laih anün pødøt hí tøloi pøgao-pøang ñu anün. Sit yoh, pø khua anün či pøglaï tøloi pøgao-pøang pøtao gah dýr anün þøi gø pô yoh. ¹⁹Tødoi kø anün, pøtao anün či wøt glai pø khul kødøng-køjäp amäng çar ñu pô, samø ñu tøhneč häng røbu hí, aräng þu thåo þuh ñu døng tah.

²⁰“Pô jing pøtao tö-tui pøtao anün či pøkiaø nao sa čô ring-jia kiäng djø-pioh tøloi pødrøng-säh pøtao. Samø amäng biä thün tødoi kø anün, ñu či räm-rai hí þu djø møng tøloi hil þødah møng tøloi pøblah ôh.

²¹“Pô tö-tui ñu anün jing sa čô aräng djik-djak biä-mä, jing pô aräng þu pøpø jing pøtao ôh. Ñu či wøng-blah løn-çar anün tødang bing anä-plei çar anün pømìn rønük-rønua laih, laih anün mä-tü løn-çar anün møng tøloi plø-pleç yoh. ²²Giöng anün, ñu či pørai hí lu bing tøhan jing bing pøkødøng glai häng ñu, laih anün ñu åt pørai hí pø khua kø tøloi pøgøp røgoh-hiam anün mørn. ²³Tødoi kø mõng ñu pøjing gøp-djru häng bing çar pøkön laih, ñu či pøblø-pøblør hí laih anün tøloi duï ñu či prøng køtang tui yoh wøt-tødah ñu kønøng git-gai løn-çar anet đøç. ²⁴Tødang khul kwar-tring pødrøng

hloh po'min rənūk-rənua yo'h, ŋu či wəng-blah bing gər laih anün či duri-jing hǐ wət-tədah bing ama ŋu laih anün bing ɔ'i-adon ŋu bu duri hǐ ôh hlāo adih. Ŋu či pha-brɔi go'nam klē-sua, go'nam sua-mă laih anün mūk-dram yo'h tōng-krah bing dua'i tui ŋu. Ŋu či ngă mo'neč kiäng po'gluh hǐ khul kordong, samɔ̄ kornöng amäng biä hrøi möng dōč.

²⁵“Häng bing ling-tohan lu ŋu yo'h ŋu či khin-kotang kiäng pokodöng glai häng pøtao gah thung. Pøtao gah thung či togū pøblah häng bing ling-tohan prøng laih anün kotang biä-mă anün, samɔ̄ pøtao anai bu duri pokodöng glai häng ŋu ôh yuakø toløi mo'neč pleč-plu. ²⁶Bing hløi pô bøng-huä möng khul go'nam-bøng pøtao či pørai hǐ pøtao. Bing ling-tohan pøtao anün či räm-røngiä hǐ laih anün lu bing tohan či djai hǐ amäng todrön-blah yo'h. ²⁷Dua čo pøtao anün, pran-jua go'ñu bă häng toløi bai-sai. Bing go'ñu či dō ber hröm bo'i sa boh ko'bæng laih anün pøhiäp blør kø todrüa, samɔ̄ bing go'ñu bu hormâo mă-tü toløi høget ôh yuakø toløi hrøi möng pokocäh kø toløi anün aka truh ôh. ²⁸Pøtao gah dylr či wøt glai pø lön-çar ŋu pô djä ba mūk-dram lu biä-mă, samɔ̄ pran-jua ŋu po'min pokodöng glai häng toløi pøgop ro'goh-hiam. Ŋu či pokodöng glai häng toløi pøgop anün laih anün ŋu wøt glai pø lön-çar ŋu pô yo'h.

²⁹“Bo'i möng pokocäh laih, ŋu či wəng-blah lön-çar gah thung døng, samɔ̄ tal anai toløi-bruä či truh phara häng tal hlāo adih yo'h. ³⁰Khul söng möng çar gah yü¹ kótuai hang-ia ro'si či rai pokodöng glai häng ŋu laih anün ŋu huï-bräl biä-mă. Giöng anün, ŋu wøt glai häng toløi hil biä-mă laih anün pokodöng glai häng toløi pøgop ro'goh-hiam. Ŋu či wøt glai häng hormü tui toløi bing hormâo høngah lui hǐ laih toløi pøgop ro'goh-hiam.

³¹“Bing tohan kotang ŋu či ngă po'grí hǐ khul kordong-køjäp wøt-häng sang yang, laih anün åt či pøgän hǐ toløi ngă yang rím hrøi mørn. Giöng anün, bing go'ñu či pødøng dři sa boh rup grí-graň høbak-drak biä-mă yo'h.^m ³²Häng toløi plu'-mormih yo'h ŋu plu'-po'huč bing hløi pô høngah lui hǐ laih toløi pøgop, samɔ̄ bing hløi pô thao-krän O'i Adai go'ñu pô či dō køjäp pokodöng glai häng ŋu yo'h.

³³“Bing hløi pô ro'go'i či pøtô ba lu mo'nuih kiäng kø thao-hluh yo'h, wøt-dah či hormâo sa hrøi bing go'ñu či djai hǐ häng ðao-gu'm, aräng čuh, aräng mă pøjing mo'nä bôdah aräng klë-sua hǐ bing go'ñu. ³⁴Tordang bing go'ñu hlak tû tonap kar häng anün, bing go'ñu či tû-mă kornöng biä toløi djru döč, samɔ̄ åt hormâo lu mo'nuih, jing bing bu hormâo pran-jua sit-nik ôh, či pøgop häng go'ñu mørn. ³⁵Đorda bing ro'go'i anün či teč-tøhneč ro'bu hǐ yo'h, tui anün, kiäng po'phrâo glai häng pøro'goh hǐ bing go'ñu jing hǐ

¹11:30 kiäng-la'i kø lön-çar bing Rôm.

^m11:31 Daniël 9:27; 12:11; Mathiø 24:15; Markôs 13:14.

kő, hlōng truh kő rōnük hōnäl-tuč, yuakő rōnük anün át či rai þoři mōng pōkōčah laih.

Pōtao Pōdun Đĩ Ņu Pô

³⁶“Pōtao gah dýr anün či ngă tui hăng tolroi ū kiăng yōh. Ņu či pōgao-pōang hăng pōdun đĩ ū pô gah ngō kő abih-bang yang laih anün pōhiăp khul tolroi þruh-mořiăh kiăng pōkōdōng glař hăng O'i Adai kő abih-bang yang. Ņu či duři ngă hlōng truh kő rōnük O'i Adai či pōkōhmäl hǐ ū, yuakő rōnük anün O'i Adai hōmāo pōkōčah laih khōm či truh yōh.ⁿ ³⁷Ņu bu či pōmīn-þlōng ôh kő bing yang bing oři-adon ū kōkuh-pōpū þōdah kő yang bing ðah-kōmōi khăp laih anün kōn pōmīn-þlōng loi kő abih-bang yang-rōbang, samō ū pōdun đĩ ū pô gah ngō kő abih-bang yang anün yōh.

³⁸Kōđai glař, ū či kōkuh-pōpū kő yang khul kōđōng-kōjăp. Ņu či kōkuh-pōpū pōyōr gōnam hăng mah laih anün amrăk, hăng khul boh-pōtāo yom laih anün hăng khul gōnam-pōyōr pōmā yōh kő yang-rōbang, jing yang bing oři-adon ū bu thāo-krān ôh hlāo adih. ³⁹Ņu či kōsung-blah khul kōđōng-kōjăp kōtang hloh hăng tolroi djru mōng yang-rōbang tuai anün laih anün ū či pōpū-pōyōm biă-mă kő bing hlōi pō tū-u ū jing pōtao. Ņu či pōjing bing mōnuh anün jing hǐ bing khua git-gai gah ngō kő lu mōnuh-mōnam laih anün pha-brōi kő bing gōňu anih-lōn jing sa tolroi apăh yōh.

⁴⁰“Bōi rōnük hōnäl-tuč, pōtao gah thüng či nao kōsung-blah ū, samō pōtao gah dýr anün či tōbiă kōsung-blah glař pōtao gah thüng anün hăng abih tolroi duři ū yōh. Ņu ba rai khul rōdēh-aseh, bing ling-tōhan aseh laih anün hăng sa tōpul tōhan-sōng prōng. Ņu či wāng-blah lu lōn-čar laih anün blah găn amăng khul čar anün hrup hăng ia-ling yōh.

⁴¹Ņu át nao wāng-blah Anih-Lōn Tōlroi Buăn mōn. Lu čar či lě amăng tōngan ū, samō lōn-čar Edōm, Mōab laih anün bing khua Ammōn či tōklaiah hǐ mōng tōngan ū yōh.

⁴²Ņu či yōr tōbiă tōngan ū wāng-blah lu lōn-čar laih anün lōn-čar Ījip bu či tōklaiah hǐ ôh mōng tōngan ū. ⁴³Ņu či mă-pōđuař hǐ khul măk-dram mah laih anün amrăk, laih anün abih-bang tolroi pōdrōng-săh lōn-čar bing Ījip yōh. Bing Libi hăng bing Nubi či dō gah yǔ tolroi git-gai ū yōh. ⁴⁴Samō hōđōm tolroi pōthāo phrāo mōng gah ngō laih anün gah dýr či pōrūng-pōrāng hǐ ū, laih anün ū hil biă-mă hăng tōbiă kōsung-blah pōrai hǐ lu mōnuh-mōnam. ⁴⁵Ņu či pōdōng đĩ khul sang khăń ū kōplăh-wăh ia rōsř hăng čř rōgoh-hiam. Samō ū či rām-rōngiă hǐ laih anün bu hōmāo hlōi pō duři djru ū ôh.

Rənük Hənäl-Tuč

¹Pô ling-jang buh ao blâo-oblî^o kő anün lai dörng tui anai, “Bəi mōng anün, khua pröng Mikhaël, jing pô pøgang broi kə bing ană-plei ih, či tøgū yøh. Či həmâo sa rənük tənap-rüng aka bu həmâo djø hlâo tədøi ôh hrup häng anün čodörng mōng həmâo rai bing kənungs-djuai mənuih hlöng truh kə rənük anün. Samø bəi rənük anün, bing ană-plei ih, jing r̄im čo bing həmâo laih anän amäng hrä Oi Adai, či klahi h̄i yøh.^p ²Abih-bang bing mənuih, jing bing p̄it laih amäng lön-tənah, či məduh yøh: Đøđa amäng bing goñu nao pø tolroi hədip hlöng-lar, samø đøđa bing dö glař nao pø tolroi mlâo djik-djak hlöng-lar yøh.^q ³Laih anün, bing hloï pô røgoi či počrang bøngač hrup häng tolroi bøngač adai, laih anün hloï pô dui-ba lu mənuih nao pø tolroi tøpä-hənöng či jing bøngač hrup häng khul pøtū hlöng-lar yøh.⁴ Samø bø kø ih, O Daniël, lon glař bë toküł hrä anün laih anün djä-pioh høgöm bë hødöm boh-hiäp amäng toküł hrä-klî anün tol truh rənük hənäl-tuč. Həmâo lu mənuih či nao pø anai pø-adih kiäng hräm kə tolroi thâo-hluh yøh.”^r

⁵Giöng anün, kâo yøh, Daniël, lâng buh laih anün bəi anäp kâo həmâo dua čo dö-dörng, sa čo dö-dörng bəi häng-ia krong gah anai laih anün sa čo dö bəi häng-ia gah adih. ⁶Sa čo amäng goñu təña kə pô buh ao bønäl blâo-oblî anün, jing pô dö bəi gah ngö kə jołah ia krong anün tui anai, “Hødöm-sui dörng hødöm tolroi hljing-hlæng anün či počkrép počtruh h̄i lë?”

⁷Pô buh ao bønäl blâo-oblî, jing pô dö gah ngö kə jołah ia krong anün, yør d̄i tøngan gah hønuä häng gah ieo ū anäp nao pø adai, laih anün kâo həmû ū buän-røng häng pô hədip hlöng-lar tui anai, “Anün či jing klâo thün sámkrah yøh.^s Tødang tolroi køpí-køpet bəi bing mənuih røgoh-hiam həmâo đüt h̄i laih, abih-bang khul tolroi anün či počkrép truh h̄i yøh.”^t

⁸Kâo həmû laih, samø kâo bu thâo-hluh ôh. Tui anün, kâo təña, “O khua kâo høi, høget boh tû-yua či tøbiä rai mōng abih-bang tolroi počbuh anün lë?”

⁹Nu lai-glař tui anai, “O Daniël, ih glař bë yuakø hødöm boh-hiäp anün åt khöm dö krü kødöm h̄i høgöm tol truh rənük hənäl-tuč yøh.¹⁰ Lu mənuih či tû tolroi počrøgoh,

^o12:1: Anai åt jing hrup häng “ao blâo tøgâo” mōn.

^p12:1 Pørođah 12:7; Mathiø 24:21; Markôs 13:19; Pørođah 7:14; 12:7.

^q12:2 Yesayah 26:19; Mathiø 25:46; Yôhan 5:29.

^r12:4 Pørođah 22:10.

^s12:7 Amäng hrä phûn kiäng-laï anün jing sa thün, dua thün laih anün sámkrah thün yøh.

^t12:7 Pørođah 10:5; 12:14.

toloi pojing bu h̄mâo nam-roka laih anün toloï poiphrao glai, samõ bing sat-bai át či dö ngä bai nanao yo. Bu h̄mâo hlroi pô ôh amäng bing sat-bai či dui thao-hluh, samõ bing hlroi pô rogoi či thao-hluh yo.^u

¹¹“Čordëng mõng hrroi möng aräng po'kõng hĩ toloï poyor goñam ngä yang čuh rím hrroi, laih anün toloï aräng po'dëng dĩ rup gri-grañ h̄bak-drak häng pojing rai toloï røngol kɔ anih anün, abih-bang či h̄mâo sa-ro'bâo dua-ro'tuh duapänpluh^v hrroi yo.^w

¹²Møyün-møak yo kɔ hlroi pô át dö töng-ten truh h̄näl-tuč kɔ sa-ro'bâo klâo-ro'tuh klâoplüh-ro'ma^x hrroi.

¹³“Bo kɔ ih, dö töng-ten bě truh kɔ h̄näl-tuč. Giöng anün, Ih či djai yo, samõ truh h̄näl-tuč kɔ khul hrroi anün, ih či ho'dip glai kiäng tū-mä goñam-boñi ih yo.”

^u12:10 Porođah 22:11.

^v12:11: Anai jing 1,290.

^w12:11 Daniêl 9:27; 11:31; Mathio 24:15; Markôs 13:14.

^x12:12: Anai jing 1,335.